

Taxa postala
plătite in sum.
No. 224715/928.

10. Telefon: 9-77. Előfizetés havonta 110, negyedévre 600, egész évre 2000, egész évre 12, egész évre 20 dollár. A feliratok díjazásában az „UJ SZÓVETSÉG” az erdélyi és bánátsági lakosság egyetlen politikai napilapja. Cikkeink utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Diszkrét 2., I. em.
Dr. Rámásetter Róbert

BUDAPEST

ESZÓVETSÉGI ALAP

Bérmentetlen leveleket nem fogadunk el.

Ara 5 lej

Kéziratok megőrzését és visszaküldését megvárjuk. Főszerkesztő dr. Márton Ernő. Felelős szerkesztő János Ferenc. Bucaresti szerkesztő Eszaki Ernő, Strada Matei Bănuș 2.

Szombat, 1935. március 23.

5695. ÉV.
W'ADAR 18.

XVIII. ÉVF.
68. SZÁM.

Ma zajlik le Párizsban a háromhatalmi kormányfői eszmecsere

Franciaország nem akarja alkalmazni a népszövetségi alapokmányban biztosított megtorlásokat Németországgal szemben

György angol király március 29-re koronatanácsot hívott egybe. Simon Macdonald pozíciójára pályázik? Anglia ki akarja mélyíteni a viszonyt a kisantanttal. Eden Prágába utazik Moszkva után

Franciaország és a kisantant otthagynák a Népszövetséget, ha Németország visszatérne?

Egyenlőség — de kinek?

Az angol sajtó egy bizonyos részének magatartása a hitlerista Németországgal szemben éppen olyan gyanús, mint amilyen gyanús — a francia lapok megítélése szerint is — John Simon és az egész angol diplomácia magatartása.

Ezek az angol lapok nem állják helyeselné Németország visszautasított magatartását a francia és az olasz jegyzékkel kapcsolatban. Arra hivatkoznak ugyanis, hogy egy olyan nagy népet, mint a német, nem lehet örökös pária-sorsra ítélni és Németországnak éppenugy joga van a katonai egyenjósághoz, mint a többi európai hatalomnak.

Látszatra nagyon tetszős, sőt mi több: igazságosnak tetsző ez a megállapítás. Kétszínűsége és alátomosága azonban azonnal észrevehetővé lesz, ha feltesszük a kérdést: melyik Németországnak követeli a katonai és általános jogegyenlőséget az angol sajtó és angol diplomácia?

Nem szenved kétséget, hogy egy, az európai civilizáció jegyében kormányozott Németországnak teljes joga volna ahhoz, hogy a világháború utáni huszonegyedik esztendőben a versaillesi békeszerződés katonai klauzúzáinak hatályon kívül helyezését követelje, ami épp olyan szellemből fakadt, mint amilyen szellem, persze sokkal barbárabb mértékben, a mai Németországot uralja.

Ma azonban a hitlerizmus van uralmon Németországban, olyan uralom tehát, amely nemcsak gyilkos verben fogant, hanem minden törekvése arra irányul, hogy a tűz és a vas barbár kegyetlenségével borítsa gyászba az egész civilizált világot.

Aki ennek a Németországnak követeli a katonai jogegyenlőséget, az jogtalanul hivatkozik a német népre, mert ez az uralom nemcsak az egész civilizált világ leghalálabb ellensége, hanem a német népek is. A Harmadik Birodalom a fegyvergyárosok és a porosz szoldatészka birodalma, amely a jog helyébe nyitja az erőszakot ültette s amelyek nem is távoli céljai között az európai népek leigázása szerepel.

Az angol sajtó és az angol diplomácia ezt az éles disztinkciót úgy látszik, nem hajlandó megvonni a német nép s a jelenlegi német uralom között — s ez az oka annak — hogy olyan mélységesen téved az európai béke biztosításának módjait illetően.

A Harmadik Birodalom paszta léte állandó fenyegetés Európa békéje ellen — és ez nem csupán üres feltételezés, hanem a német fegyverkezés borzalmas számadatai bizonyítják és igazolták.

Maga Göbbels ismeri be intervjújában, hogy, ha ő lett volna Franciaország miniszterelnöke két évvel ezelőtt, preventív háborút indított volna a hitlerista Németország ellen.

Ez a göbbelsi beismerés ha a nagyobb érv az angol sajtó és az angol diplomácia alpa-cifizmusa ellen, mint bármilyen más érv lehetne. A német népet valóban megilleti a jogegyenlőség, megilleti a katonai és a gazdasági egyenjóság, de nem illeti meg a Harmadik Birodalmat.

A német nép és a Harmadik Birodalom ugyanis nem ugyanaz.

London, március 22. Eden pénteken a késő esti órákban utazott el Párizsba a kormányfői eszmecsere. A főpecsétőr Párizsból egyenesen Berlinbe utazik a egyidőben érkezik a birodalmi fővárosba a légi utvonalon utazó sir John Simonnal.

A Times értesülései szerint a párizsi háromhatalmi kormányfői eszmecsere az egész szombati napot ki fogja tölteni. Eden vasárnap reggel utazik el repülőgépen Párizsból Amsterdamba s ott csatlakozik sir John Simonhoz.

Angol politikai körök értesülése szerint Eden április 4-én Moszkvát és varsói látogatása után Prágába is ellátogat a csehszlovák kormány hivatalos meghívására. A prágai látogatás jelentősége abban áll, hogy

Anglia ki akarja mélyíteni a viszonyt a kisantant-államokkal

és ez egyik fázisát képezi annak a diplomáciai akciónak, amelyet az angol kormány a biztonsági paktumok ügyét szolgálja.

Ugyancsak beavatott helyről származó közlések szerint a második háromhatalmi kormányfői eszmecsere az olaszországi Comóban fogják megtartani s azon való-

színűleg Macdonald is részt vesz sir John Simonon kívül. Mussolini is Comoba fog utazni, hogy megjelenjen a tanácskozáson. Genfben, a nemzetközi politikában szerepet játszó körökben híre jár annak, hogy német engedékenység esetén szó lehet az olaszországi Comoba tervezett kormányfői értekezletre szóló meghívásról is.

Londonban még nem döntöttek afelől, hogy Macdonald részt vesz-e személyesen a jövő hétre tervezett comoi kormányelnöki eszmecsere, de valószínű, hogy ez tényleg szükségessé válik.

A Times szerint sir John Simonnak Berlinben ki kell derítenie többek között, hogy mi a szándéka Németországnak a Memel-kérdésben.

Több francia lap élesen támadja sir John Simon személyét és politikáját. Azzal a gyanúval illetik, hogy belpolitikai szempontok szerint irányítja a külpolitikát s Macdonald kormányelnöki helyére pályázik.

Ujabb londoni jelentés szerint György király március 29-re koronatanácsot hívott össze, ami kétségteljesen a külpolitikai helyzet komolyságára vall és szoros összefüggésben áll sir John Simon berlini és Eden moszkvai utjával.

Az európai biztonsági front további kiépítése

Genf, március 22. A népszövetségi főtitkárság érintkezésbe lépett Tevfik Rüzsi Aras török külügyminiszterrel, a tanács elnökével, aki utasítást adott arra, hogy a francia igényről a rendkívüli tanácsülés összehívását illetően, azonnal küldjenek értesítést a tanácsban képviselt országok kormányainak. Az ülésnek kezdeti időpontja ezidőig még nem ismeretes.

A Matin római tudósítása szerint olasz hivatalos körökben előkészítik az európai biztonsági front további kiszélesítését.

Az olasz-jugoszláv közeledés megvalósítása közben most tárgyalások folynak Róma és Varsó között is.

A Giornale d'Italia a Berlinben átadott olasz jegyzékkel kapcsolatban leszögezi, hogy a francia igényről, hogy Németország katonai téren egyenjósultassék, ámde a békeszerződés vonatkozó pontjának megváltoztatását csak általános megállapodással lehetett volna végrehajtani s helytelen volt német részről az ütem egoldalú meggyorsítása. A lap hangsúlyozza, hogy a német igény jogosult ugyan, de a módszer megengedhetetlen.

A francia estilapok a Genfben átnyújtott francia jegyzék kommentálásában rámutatnak arra, hogy

Franciaországnak nem áll szándékában az alapokmány megtorló intézkedéseit kicérőszkolni Németországgal szemben.

A francia komány szükségesnek látta a

Népszövetséghez fordulást, mert egész háború utáni politikája eddig is népszövetségi politika volt.

Egyidejű francia félhivatalos tájékoztató is leszögezi kívánja, hogy a francia kormány nem gondol arra, hogy a népszövetségi alapokmány szankcióit vétesse alkalmazásba Németország ellen. Eppen ezért beavatott helyen számolnak azzal, hogy a népszövetségi tanács csak erkölcsi jelentőségű határozatot hozhat a francia panaszírt ügyében, de Párizs ezzel is megelégszik.

Párizs, március 22. A lapok értesülései szerint Laval április első hetében utazik Moszkvába, ahol három napot tölt. Tegnap, Laval hosszabb megbeszélést folytatott Pignatti di Custozza párizsi olasz nagykövettel.

Párizs, március 22. (Rador.) Jules Sauerwein a Paris Soir kiküldött tudósítója közli, hogy Németország a következő feltételt állítja fel a Népszövetségbe új visszatérése fejében: A Népszövetség új alapokon való átalakítása, egészen más alapokon, mint a versaillesi békeszerződésben történt.

Ezzel kapcsolatban a Morning post azt írja,

Franciaországnak most már nem is akarja, hogy a németek visszatérjenek Genfbe, sőt, ha ez bekövetkeznék, szó lehet Franciaország és a kisantant kiépítéséről.

(Folytatása a 8. oldalon)

VILÁG TUKER

Elpusztult a robotgyár

A napokban szenzációs hírt közöltek az amerikai újságok:

Detroitban a munkások megtámadták Blowmann robotgyárát, darabokra zúzták a robotokat, az épületet pedig felgyújtották. A gyár porig leégett.

A Ford-üzemek közelében állította Blowmann híres robotgyárát. Acélból, alumíniumból, apró villanyinduktorokból állította össze gépembereit, amelyek Amerika számos üzemében, üzleteiben, védőőrákban a dolgozó emberek százait helyettesítették és ilyen módon százakat tettek az uccára. A gyár, amelyben ezek a robotemberek készültek, hatemeletes büszke épület volt roppant területen és hatalmas be-tűk hirdették Blowmann dicsőségét. Éjjel-nappal villany égett a nyolc tetűben, ami több volt reklámnál: a munkások felé már valósággal provokáció volt. De Blowmann nem elégedett meg a helyi reklámmal, az Unió minden legkisebb városában nagy reklámokkal hirdette, hogy acél és alumínium rabszolgái fölöslegessé teszik az emberi munkaerőt sok helyen: műhelyekben, áruházakban, technikai üzemekben, sőt irodai helyiségekben is. Hirdette, hogy jobbak, megbízhatóbbak és főleg olcsóbbak az emberi riválisoknál.

Blowmann ur később már nem elégedett meg az Egyesült Államokkal. Gépembereit leküldte Délamerikába, Ausztráliába, Kanadába sőt Európa nagyobb városába is. Valóságos acélból és alumíniumból álló hadsereget küldött szét a világba, acélkatonákat, akik a legnehezebb munkát végezték anélkül, hogy munkaszünetet tartottak volna, anélkül, hogy éjszakai pihenőt kértek volna, vagy pláne bérjavítást. Enni sem kellett nekik, mindössze kevés villanyáramot és gépolajat. Mr. Blowmann a fémből készült munkakatonákat bekérte Detroitba egy bizonyos idő után, hogy új alkatrészekkel cserélje ki a lekopatott részeket. Ugyanílyan műhelyeket állított föl ezután Kanada nagyobb városában, Délamerikában, Buenos Airesben és Mexikó nagyobb helyein. Északamerikán kívül csak egészen durva munkára használják a gépembert, kőtörésre, uccesepésre, tárgyak emelésére, úgy, hogy ezeken a helyeken a munkásság is üdvözölte az újítást. Más volt a helyzet azonban az Egyesült Államokban, ahol Blowmann ur gépemberei mindenüvé befészkeltek magukat, ahol csak keresetre alkalom nyílt. Északamerikában a robotembert Blowmann nem is adta el örökáron, hanem csak bérbe vehették tőle. A finomabb munkákat végző robotok ugyanis olyan titkokat rejtjenek magukban, amiket csak Blowmann ur emberei tudtak megjavítani.

Igy hát a kár, amit a rombolások okoztak, döntő jelentőségű. Északamerikában 12 ezer robotja volt Blowmannnak, fém-ből való óriások, az erő és munkateljesítmény gí-gászai, akiknek mechanikai intelligenciáját a legutóbbi Csikágói világiállításán is megcsodálták. Embri gépek, akik mozogni tudtak, bizonyos hangokat is kiejtettek, jelzés helyett. Bizonyos kérdésekre válaszolnak, természetesen, ha az ember egy fogantyut húzott, vagy egy gombot nyomott meg. Súlyuk átlag 300 kg. és ezt a súlyt egyetlen gombnyomással könnyedén mozgatták.

A robot felhasználása sokféle volt. Az első, amiket Blowmann ur előállított inkább játékos célokat szolgáltak, amiket természetesen csak amerikai milliósok fizethettek meg. Egy ilyen vitéz 1000 dollárba is került, lejre átszámítva 120 ezer lej. Minthogy az ilyen vevők csak korlátozott számban élnek az egész világon, Blowmann

Gondolja meg, hogy ruhaszövet vásárlásnál, sok pénzt takarít meg, ha szükségletét

GROMEN & HERBERT S. A. posztó és divatru-
gyárak, SIBIU
fióközllet: CLUJ, Cal. Regele Ferdinand 13 sz. Telefon: 959, szerzi be

A cég gyártmányai ma már előnyösen közismertek, mert minőségben, divatszínben egyenlők az angol szövetekkel. Ennek dacára árai a legolcsóbbak!
Egy kísérlet meggyőzi önt fentiek valódiságáról.

ur úgy vélte, hogy a gépembert sokkal gyakorlatibb célokra kell felhasználni, és ehhez képest jóval megnagyobbította és följárolta kereskedőknek, iparosoknak, gyárosoknak. De még így sem tudta őket örök áron eladni, azért tehát berendezkedett a robot bérbeadására. A kevésbé komplikáltakat örök áron is eladta, a finomabbakat pedig bérbe adta. Az egyszerűbbek az áruházak ajtóinál hangos „How do you do?” üdvözléssel köszöntötték, szélesre nyitották az ajtót és a pénztár vagy az egyes osztályok felé mutattak. Blowmann későbbi gyártmányai már komplikáltabb munkát végeztek, olyanokat, amelyeket a segédmunkások sem csináltak különül. Amerika legnagyobb vízműveinél, Washingtonban a földalatti medencék alatt állottak, valóságos zászlóalja a roppant vasembereknek és fáradhatatlanul precizen és megbízhatóan látták el a munkát, mint az emberek, a különböző szabályozási fogásokat. A vízvezeték munkáját tehát úgy látták el, ahogy azt emberi kezzel elvégezni szinte képtelenség. A kutakban is felhasználták őket és a legpontosabb és legszorgalmasabb munkánál is többet, jobbat teljesítettek.

San Francisco világítási műveinél, New York áruházaiiban, Csikagóban St. Louisban kitűnően használják őket rendőri szolgálatra is.

Elsősorban örökök használják és jaj annak a betörőbandának, amely olyan helyen kísérel meg a betörést, amely előtt robot áll. Vaskezeléssel és kezének villanyáramával pillanatok alatt munkaképtelenné teszi a betörőt. Legnagyobb reklámsikerét a robot akkor érte el, amikor a Bank of England földalatti pánccsészékénél elé 14 robotot állított. Azóta számos más pénzintézet is igénybe vette Blowmann ur acélemberét.

Naponta 20-24 robot-ember hagyta el Blowmann ur üzemeit. Mindössze ennyit tudott csak gyártani a hatalmas kiterjedésű és kitűnően felszerelt gyár. Gondosan becsomagolva küldték szíjjel Detroitból az egész világba, utabban már Afrikába is. A tűz óta azonban a robotok gyártása hosszú időre elhalasztódott. Nem valószínű ugyanis, hogy akad vállalkozó, aki kiteszi gyárat az elpusztítás kockázatának. Nem is valószínű, hogy akad biztosító társaság, amely ilyen szerű pusztítás ellen biztosítaná a gyárat. A drága készülékek és gépek, amelyek segítségével a munkásság rémét előállították, most már csokavas.

Háromezer munkanélküli rohamozta meg a gyárat és nagy elkészesében széjjel szúrt és felporzolt mindent, ami a gépemberre emlékeztetett. A szerencsétlenek nagy dühükben nem gondoltak arra, hogy a gépember csak átmenetileg átka a munkásságnak. A javaknak és a termelésnek igazságos megszervezése esetén, a munkástömegeknek csak hasznára lehet.

ANTON ROSENZWEIG
zsidó könyvkereskedés — ספרים והאדלונג
Cluj, Piața Mihai Viteazul 37.

Ajánlunk
יי גפן כשר של פסח למחרת
Asztali és speciális ó és új
FAJBOROKAT,
valamint szilvórium, gyümölcs-pálinkákat 50 literen felül mennyiségben szállítunk pontos és olcsó napi áron, hordót saját áron számítunk.
Feiger Testvérek Simleul-Silvaniei
אחים פייגער

Katolikus teológusok és zsidó tudósok együttes harcot indítanak a faji antiszemitizmus ellen

A Vatikán is magáévá tette dr. Zollschan javaslatát, amelyben keresztény és zsidó tudósok konferenciájának összehívását kéri a fajelmélet ügyében

Róma, március 22. Annak idején megírta az Új Kelet, hogy dr. J. Zollschan, a fajelmélet ismert kritikus, a genfi zsidó világkonferencián feltüntetést kettő referátumot tartott a faji kérdéssel és javasolta, hogy a világ tudósainak közreműködésével ankétot rendezzenek a fajelmélet hirdetői által a zsidó faj ellen emelt vádak ügyében. Zollschan legutóbb Karlsbadban tartott ugyanerről a kérdéssel figyelemreméltó exposé, majd a Prager Pressében propagálta az eszmét. Zollschan keresztény és zsidó tudósok konferenciájának összehívását javasolja és a konfe-

renciá helyéül Csehszlovákiát ajánlja. Zollschan javaslatára a Vatikán körében is felügyeltek és elhatározták, hogy a pápai egyetem katolikus tanárai, teológusai is részt fognak venni a konferencián. Eredetileg arról volt szó, hogy Prágában tartják meg a konferenciát, most azonban a freiburgi katolikus egyetem vállalta a konferencia megrendezését. Így minden valószínűség szerint a konferencia a svájci Freiburgban fog összejúlni. Ez lesz az első alkalom, amikor katolikus teológusok és zsidó tudósok az együttműködés jegyében fognak összejúlni.

Tavaszi ruhák festése, tisztítása ol-CZINK-nél
csó árban megkezdődött Cluj

A németországi zsidók Palesztinában

Két és félv alatt több mint 22 ezer német zsidó helyezkedett el Palesztinában

Jeruzsálem, március 22. A Jewish Agency érdekes kimutatást közöl a németországi zsidók palesztinai bevándorlásáról. Eszerint 1933-ban és 1934-ben 16.639 németországi zsidó vándorolt be legális úton Palesztinába, ezek közül 7210 1933-ban, 9429 1934-ben jött az országba. A bevándorlók nagyrésze munkácsertifikátokkal került Palesztinába, így 1933-ban 3129, 1934-ben 4082 zsidó kapott munkácsertifikátot Németországban. A többi bevándorlók részben ezer fonttal rendelkező tőkés, részben iskolások, palesztinai lakosok hozzátartozói és turisták voltak, akik utólagos engedélyt kaptak a letelepedésre. 1934-ben a mezőgazdaságban elhelyezkedő

bevándorlók 47 százaléka és a kézműiparban elhelyezkedett bevándorlók 24 százaléka Németországból rekrutálódott. Az utóbbi hónapokban nem hogy csökkent volna, ellenkezőleg, emelkedett a német zsidók bevándorlása. Eszerint a Palesztinában letelepedett német zsidók száma meghaladja már a 22 ezret. A zsidó emigrációs szervezetei adatai szerint az elmúlt két évben 7000 német zsidó helyezkedett el más tengerentúli országokban. Összesen 27 ezer német zsidó menekült elhelyezkedett el végleges formában más országok gazdasági életében, ezeknek háromnegyedrésze Palesztinában találta meg elhelyezkedését.

Fiatal orvosok elhelyezése érdekében akciót indított a Kisebbségi Orvosok Jóléti Szövetsége

Cluj, március 22. Az erdélyi kisebbségi sajtó az utóbbi időben több ízben foglalkozott az egyetemet végzett kisebbségi ifjúság elhelyezkedési problémáival. Annak ellenére, hogy az impériumváltozás után aránylag kevesen végeztek, elhelyezkedésük igen nehéz. A jogászok és kereskedelmi akadémiát végzettek mellett, akiknek a helyzete a legsúlyosabb, sok ifjú orvos is kereset nélkül van. A fiatal orvosok elhelyezkedése nem egészen kilátástalan, mert a falvakban ma is nagy az orvosihiány. Sok helyen husz-három kilométeres körzetben nincs orvos. Helytelenül cselekszenek azok az ujdiplomás orvosok, akik mindenképpen városban akarnak letelepedni, amikor a falvakban megélhetési lehetőséget találhatnak. A Kisebbségi Orvosok Jóléti Szövetsége segítségére akar lenni a fiataloknak az életlehetőségek megteremtésénél, ezért elhelyezkedésük előmozdítása érdekében akciót indított.

Dr. Koleszár László igazgató-főorvos, a szövetség ügyvezető alelnöke beszégetésünk során rámutatott arra, hogy sok fiatal orvos él ma a városokban, akik a megélhetésükhöz szükséges legminimálisabb anyagi lehetőséget sem tudják megszerezni s így természetesen családi alapításra sem gondolhatnak. A jobb jövő reményében tűnének és áldozatot hoznak

s mégsem tudnak maguknak megélehetést teremteni, még hosszú évek után sem. Ezzel szemben tény a falvak nagyfokú orvoshiánya. Az igazgató-főorvos dr. B. A. Campia Turziből Zagonba helyezett körorvos leveléből idéz: A falusiak örömmel és lelkesedéssel fogadták. Orvosi téren a falun rengeteg a tennivaló. Nagyon sok beteg hal meg most is anélkül, hogy betegsége alatt orvos látta volna. A falusiaknak nincs pénzük arra, hogy husz-három kilométeres távolságból hozassanak orvost a beteghez. Egyes vidékeken a szociális betegségek akadály nélkül szedik áldozataikat. A népegészségügy terén nagyarányú felvilágosító munka vár az orvosra, mert sok helyen a falusiak a legelemibb egészségügyi kérdésekkel sincsenek tisztában.

A fiatal orvosoknak nem szabad félniük a falutól. Nemcsak bőséges munkateret találnak, hanem anyagiak terén is olyan lehetőségeket munkájukért, hogy a letelepedés után rövidesen már családalapításra gondolhatnak.

Koleszár dr. igazgató-főorvos nagyon helyes intézkedésnek tartja a törvényhozó testületek elé kerülő új egészségügyi törvénytervezetnek azt az intézkedését, mely kimondja, hogy közkórházi és más állami orvosi szolgálata a jövőben csak az az orvos vehető fel, aki

legalább három éven át orvosi minőségben faluhelyen működött. Ha ez az intézkedés törvényerőre emelkedik, nagyobb arányban fognak orvosokat kapni a falvak, ami által az elhanyagolt népegészségügyi problémák felé jelentős lépés tétetik, de másfelől a fiatal orvosok is megszokják az önálló, saját felelősségükre dolgozást.

A Kisebbségi Orvosok Jóléti Szövetsége (Cluj, Piața Cuza Voda 8) az elsőként jelentkező fiatal orvosoknak máris több jó lehetőséggel kecsegtető elhelyezkedési lehetőséget ajánlat. A vidékieknek a szövetség irásbeli megkeresésükre készséggel válaszol.

Tzoor Shalom Cooperative Society Ltd. Haifa

Haifai irodánk elfelejtette az általunk április 10, illetve április 21-i dátumra az Új Keletben már meghirdetett közgyűlésünket Haifában meghirdetni és így kénytelenek vagyunk a közgyűlésre új napot megállapítani, amely változástól hífelvőlag közgyűlésünk megtartását a következőkben hirdetjük meg:

Meghívó

Van szerencsénk t. tagjainkat az 1935 május 6-án Haifában megtartandó ezévi rendes közgyűlésünkre ezennel meghívni. Közülük egyben, hogy ha ezen közgyűlésre tagjaink az alapszabály szerint előírt számban nem jelennek meg, úgy a közgyűlés ezen okra való tekintettel 1935 május 16-án a tagok számára való tekintet nélkül fog megtartatni.

Tárgysorozat:

1. Igazgatóság évi jelentése.
2. Zárszámadás, mérleg felolvasása, felügyelőbizottság és auditor jelentése, felmentvény megadása.
3. Alapszabályok változtatása, az 1933. évi kooperatív törvény értelmében.
4. Költségvetés megállapítása.
5. A tagok jogaira és kötelességeire, valamint a föld elosztására vonatkozó határozatok megállapítása.
6. Igazgatóság, tanács, felügyelőbizottság és auditor választása.
7. Javaslatok.
8. Különfélék.

Tzoor Shalom Cooperative Society Ltd. Haifa Igazgatósága.

Megjelent Dr. Erzy Miklós:
SEBÉSZET A SZÉPSÉG SZOLGÁLATÁBAN
Ara 99 lej LEPAGE-nál Cluj

— A Purim Clujon. Nagy siker jegyében zajlott le a Wizo és cionista ifjúsági szervezetek által rendezett purimi ünnepély a Hagibbor Klub és a Palace bár közös terében. A példásan megrendezett ünnepség minden vonatkozásban kitűnően sikerült. A nagy számú közösgés mindvégig a legjobb hangulatban töltötte idejét. A műsort Danzig Hillének zsidó humorról tartott alegorikus előadása vezette be, majd Blau Ariem Baba fiatal kis táncosnő tehetséggel adott elő táncokat. A hatyru halála című saját szerzeményének előadásával ugyancsak sikere volt. Nagyon jók voltak még Lebovits Héda, aki egy Schubert dalt énekel, Bergfeld Dóra tehetségesen szavalt, Neumann Baba hegedűszáma. Aktuális strófákat nagyon kedvesen adott elő Salamon Emil. A műsor legtehetségesebb résztvevője Simon Ilonka, az Opera balettkarának tagja, rendkívül nagy tehetséggel táncolt. A konferanzzé szerepét nagyon szellemesen Loránt Sándor orvosszögörő töltötte be. Az estély sikerének érdeme a rendezőbizottság körültekintő munkásságának tudható be. Kertész Mártonné vezetése alatt rendkívül odaadó agilitással dolgoztak László Márta, Roth Miksnás és Mózes Mancsi. Rendkívül nagy érdeme az estély sikerében még Kincs Lipótnak, aki fáradhatatlan munkásságával újabb bizonyítékát adta cionista munkakészségének. Az estély hangulatát kedvesen tarkította a közben lefolytatott szépségverseny, melynek győztese Weiss Irén. Roth Olga és Rosenfeld Elka a Rózsa dorgéria által felajánlott ajándékokban részesültek.

Hogya mégis

A szenátus pap Az új kódex új

Bucuresti, március 22. számában Iulian T. Bucuresti egyetem latkodik az új büi Teodorescu profess azon bizottságok dolgoznak a román egységesítésén és posabb ismerője, a a törvénykönyv új

Az új büntető ritja a büntetések gi kódexben a ké fogház és a polgá lett vétségekért b irt elő a törvényi következő bünteté fogytiglani kénysz időre szóló kénysz vábbá a politikai b lanig tartó nehéző időre szóló börtör szigorított fogház

Ami a vétsége és a fogházbünteté tamát az eddigi 14 hónapra és az öt é emelték. A kor szerveknek komoly pezza a börtönök sek nemét megsza arról, hogy a börtö hogy azok helyet böző rendű és ran

— Azt kifogás zeten, hogy megszi figyelembe a román idegen törvényhoz területek kódexéb zéseket, valamint képpen Olaszorszá tulajdonképpen, n sok? Tértünk vol 17-ik századba, h azután beiktassuk gébe?

Hosszas vita t ségtörős kérdése. nescu akkori iga tében felvetette a ség egyáltalán sz Hosszas viták utá céggel kinnadott vétségét kikészöb tetőjogászok olya mindenekelőtt is vül esnek prelátú Éppen ezért nem magamnak, hogy sűrűn bele a bün A házasságtörést ségnek tekinteni ségtörésben az er egyezménytől va érzelmi elhajlá olvasva, amit, a lapjaira kívánko képpen gondolko voltak hívava. h ben itélkezzecek pénzbüntetéssel, zenni, csak éppe jellegetű az a me ben az ártatlan tást tudna kiesi sal szemben, a fenn többé. Ho hogy a börtönr még egyazon fe a házastársával, ték el?! A háza társak kibékülé könnyítve, ha megszűnne véts hogy az állam é a házasságtörés ják ezt a célt s

Hogyan lett a szenátusban mégis vétség a házasságtörésből

A szenátus papi tagjai átszerkesztették az eredeti büntetőkódex-tervezetet. Az új kódex újításai között szerepel az öngyilkos büntésének súlyos megbüntetése is

Bucuresti, március 22. Az Adeverul mai számában Iulian Teodorescu professzor, a bucaresti egyetem büntetőjogi tanára, nyilatkozik az új büntetőtörvény-tervezetről. Teodorescu professzor, aki tagja volt mind azon bizottságoknak, amelyek 1921 óta dolgoznak a román büntetőtörvénykönyv egységesítésén és így a kérdésnek legalapvetőbb ismerője, a következőket mondotta a törvénykönyv újításairól.

Az új büntető kódex részint megszigorítja a büntetéseket, részint pedig szaporítja a büntetések nemének számát. A régi kódexben a kényszermunka, a fegyház, a fogház és a polgári jogok elvesztése mellett vétségként bírtont és pénzbüntetést írt elő a törvényhozó. Az új kódex a következő büntetéseket alkalmazza: életfogytiglani kényszermunka, meghatározott időre szóló kényszermunka, fegyház, továbbá a politikai bűntényekért életfogytiglanig tartó nehéz börtön, meghatározott időre szóló börtönbüntetés (5—20 év) és szigorított fogház (3—15 év).

Ami a vétségeket illeti, a pénzbüntetésen és a fogházbüntetésen kívül, amelynek tartamát az eddigi 15 napos minimumról egy hónagra és az öt éves maximumot tíz évre emelték. A kormánynak és az illetékes szerveknek komoly gondját kell, hogy keltse a börtönök átszervezése. A büntetések nemét megszorítva gondoskodni kell arról, hogy a börtönököt úgy rendezzék be, hogy azok helyet tudjanak adni a különböző rendű és rangú bűnözőknek.

Miféle népszokást lehet törvénykönyvbe iktatni

— Azt kifogásolják az új törvénytervezeten, hogy megszövegezésében nem veszik figyelembe a román népszokásokat és hogy idegen törvényhozásokból, főleg a csatolt területek kódexéből vették át a rendelkezéseket, valamint más államok, különösen Olaszország törvényeiből. De hát tulajdonképpen, melyek ezek a népszokások? Történnünk volna talán vissza a 16. és 17-ik századba, hogy ezeket felfedezzük és azután beiktassuk a törvénykönyv szövegébe?

Hosszas vita tárgyát képezte a házasságtörés kérdése. A bizottság Victor Antonescu akkori igazságügyminiszter jelentésében felvetette a kérdést, hogy az a vétség egyáltalán szerepeljen az új kódexben. Hosszas viták után a bizottság nagy többséggel kimondta, hogy a házasságtörés vétségét kiküszöbölje a kódexből. Mi, büntetőjogászok olyan kritériumokat veszünk mindenkor figyelembe, amelyek kívül esnek prelátsusaink érdeklődési körén. Éppen ezért nem is tudom megmagyarázni magamnak, hogy miért avatkozzak oly sűrűn bele a büntetőjog összes kérdéseibe. A házasságtörést már régen megszünt vétségnek tekinteni a közvélemény. A házasságtörésben az emberek egy polgári jellegű egyezménytől való eltérést látnak, avagy érzelmi elhajlást, de semmiesetre sem elvasvalamit, ami a büntető törvénykönyv lapjaira kíváncsoknak. A bírák is hasonlóképpen gondolkodnak. Valahányszor arra voltak hívva, hogy házasságtörések ügyében ítélezzenek, mindannyiszor beérték a pénzbüntetéssel, amit mindennek lehet nevezni, csak éppen büntetésnek nem. Döntő jellegű az a megállapítás, hogy amennyiben az ártatlan házastárs komoly büntetést tudna kicsikarni a vétkes házastársal szemben, a házasság nem maradhatna fenn többé. Hogy képzel el valaki azt, hogy a börtönre ítélt férj, vagy feleség még egyazon fedél alatt tudna élni azzal a házastársával, a kinek fejelentésére ítélték el? A házasság fenntartása, a házastársak kibékülése lényegesen meg volna könnyítve, ha a büntető törvénykönyv megszüntetné vétséget látni benne. És mint hogy az állam érdeke a család fenntartása, a házasságtörés megbüntetésével nem fogják ezt a célt szolgálni. Románia a válá-

sok számát illetően az első helyen áll az összes többi államok között. Azt hiszem, elveszítethetné ezt az előkelő helyezést, ha a házasságtörést kiküszöbölne a vétségek fejezetéből.

Igy is történt. A törvényhozási tanácsból úgy ment el a tervezet a szenátusba, hogy semmilyen rendelkezést nem tartalmazott a házasságtörésre vonatkozólag. A szenátusban azonban közbeléptek a klérus tagjai és kifejtették véleményüket. Ennek eredményeképpen bizottságot neveztek ki, amely néhány új szakaszt szövegezett meg és a házasságtörést ismét a vétségek közé iktatták. Ezt a szakaszt azonban törölni kell a törvénykönyvből, remélem, hogy a képviselőház több megértéssel fogja kezel-

ni ezt a kérdést és helyreállítja a tervezet eredeti javaslatát.

Uj vétség: az öngyilkosság
— Remélem, hogy ennek megfelelően a házasságtörést kiküszöbölje a büntető törvénykönyvből.

A 466. szakasz 2. bekezdése egy új vétségről beszél, amelynek nyoma nem volt az előző kódexben. Az öngyilkosságról van szó. Nem állott módunkban üldözni azt, aki másvalakit rábírta, hogy öngyilkos legyen, vagy megerősítette ebben az elhatározásában és megkönnyítette annak keresztülvitelét. Valószínűleg fájdalmas problémája volt a román büntetőjognak, hogy a bírónak tudomására jutott, hogy valaki hozzásegített másvalakit ahhoz, hogy öngyilkos legyen és semmilyen intézkedést nem lehetett vele szemben foganatosítani. Ha az öngyilkosság lényegében gyávaság, mennyire gyáva kell hogy legyen annak a gesztusa, aki tudatában áll a tettnek, amelyet elkövet és mégis közreműködik az öngyilkosság elkövetésében. Az új kódex az öngyilkos büntetését 3—8 évi nehéz börtönnel sújtja. Amennyiben két személy megegyezik abban, hogy sorsot húznak és az, akire a sors hűvös esik, öngyilkosságot követ el, az életben maradtottat 1—5 évig terjedő börtönnel sújthatja a bíróság.

Ujabb hazaárulási per négy osztrák tiszt ellen

Három rendőrtiszt és egy hadseregbeli őrnagy a hadbíróóság előtt. Dollfuss gyilkosának felbujtóit látítással vádolják

Bécs, március 22. A katonai törvényszék ma újabb hazaárulási pert kezdett három rendőrtiszt és egy magasrangú katonatiszt ellen. Gottmann Leó, Honigl Pál főbiztosok, Heismann József rendőrnagy és Seelinger Rudolf őrnagy, a szövetségi hadsereg volt tisztje kerültek a vádlottak padjára. A vád azt rója terhére a vádlottaknak, hogy különösen súlyos körülmények között követték el a hazaárulás bűntettét, mert 1933 nyaratól 1934 év tavaszáig tervet dolgoztak ki a kancellári hivatal és más közpületek elfoglalására és a kormány foglyul ejtésére és a rendőrség, valamint a hadsereg tagjai között

híveket igyekeztek maguknak szerezni. A treveiki szerint a puccsot már 1933 október 6-án kellett volna végrehajtani, de még nem voltak eléggé megszervezve és így a lázadást minduntalan halasztgatták. Az a védekezésük, hogy a júliusi puccsban nem vettek részt, nem helytálló a vád szerint, mert ha visszaléptek, kötelességük lett volna a szervezkedést leleplezni és ezzel sok száz ember életét megmentették volna.

A vádirat szerint Seelinger őrnagy volt az, aki Dollfuss gyilkosát, Planetát a nemzeti szocialista eszmének megnyerte.

Select Hozzó
KALAND A RIVIERA EXPRESSEN
MARISCHKA ERNŐ operettje, ROBERT STOLZ zenéjével, főszerepekben:
CHARLOTTE SUZA, KARL LUDVIG DIEHL.

Jelentéktelen választási incidens okozta hat ember halálát a magyarországi Endrődön

A belügyminiszteri nyilatkozat a hibák megtorlásáról beszél. A csendőrség azért oszlatta fel az ellenzéki gyűlést, mert a képviselő késve érkezett a beszéd megtartására

Budapest, március 22. Egész Magyarországon óriási izgalommal tárgyalják az endrődi választási küzdelmet, melynek, mint azt az Uj Kelet tegnapi száma jelentette, hat halottja és több sebesültje van. A magyar lapok, a magyar sajtóviszonyok miatt, csak mérsékelt hangnemben is kis terjedelemben számolhatnak be az eseményekről és majdnem kizárólag a hivatalos Magyar Távirati Iroda jelentéseinek közlésére szorítkoznak. A távirati iroda *Kozma* Andor belügyminiszter nyilatkozatát közölte előbb a lapokkal, mely szerint Endrődön *Andaházy Kasnya* Béla független kisgazdapárti képviselő délután négy órára gyűlést tartására kért és kapott engedélyt. Ugyanakkor *Andaházy* egy szomszéd községben is engedélyt kapott és ott el is mondta programbeszédét. Közben azonban a fősztolgabíró úgy találta, hogy *Andaházy Kasnya* elkéste az endrődi gyűlést, amelyet emiatt feloszlatoznak jelentett ki. A jelenlevő csendőrség parancsnoka közölte a fősztolgabíró parancsát és a 2500 főnyi tömeg már oszlófélben volt, amikor a képviselő autójával odaérkezett.

A csendőrség vezetője és *Andaházy* között tárgyalások indultak meg, melynek során *Andaházy* közölte, hogy azonnal újra en-

gedélyt fog kapni a belügyminisztériumból és rövidesen megtarthatják a gyűlést. A csendőrség ragaszkodott a tömeg feloszlására vonatkozó rendelkezés és távozásra unszolta az embereket. Ekkor a választók a balszárnyon lévő csendőröket megtámadták, mire ezek kénytelenek voltak fegyverüket használni. A helyszínen öt halott és egy súlyos sebesült maradt, aki azonban rövid szenvedés után szintén meghalt.

Kozma Andor másnap nyilatkozatot adott a sajtónak, amelyben felszólította a választótömeget, tartózkodjék a hivatalos hatalommal való szembeállástól és ígéretet tett, hogy az esetleges hibákról és illetékeseket felelősségre fogja vonni.

Magánjelentések alapján az endrődi események lefolyása a következőképpen történt:

Helyszíni jelentés a tragikus eseményekről

Endrődön Bakos József fősztolgabíró, kirendelt hatóság biztos a képviselőjelölt kérésére miatt utasítást adott a csendőrök vezetőjének, hogy a megjelenteket oszlásra szólítsa fel. A fősztolgabíró azután gépkocsiba szállt, hogy visszamenjen Gyomára. Közben találkozott *Andaházy-Kasnya* Bélával, akinek a

LUMBAGO

miafti vonszolta festét

Ime egy igen hasznos információ azok számára, akik lumbagóban szenvednek. Egy hölgy írja:

„Eveken át szenvedtem lumbagótól. Ha az idő nedves volt, az ágyban csak nagy erőfeszítéssel tudtam mozogni, oda voltam szögezve és nagy fájdalommal voltak. Két évvel ezelőtt lumbagóban is megbetegedtem és köszvényben. Két héten keresztül vonszoltam magam, ahelyett, hogy jártam volna és úgy néztem ki, mintha 103 éves lennék 33 éves helyett. Valaki az tanácsolta: „Próbáld meg a Sels Kruschent!”, amit meg is tettem. Azóta rendszeresen használom és szinte egyáltalán nem szenvedek lumbagótól. G. P. C.

Miért szünteti meg oly hatásosan a Kruschent a lumbagót? Az ok nagyon egyszerű. Mert a baj gyökeréig hatol és megszünteti az okát, ami a beteg vérkeringésében rejlik. Az életbevágóan fontos ásványi sók, amelyeket a Kruschent tartalmaz, a vért tisztán és frissen tartják, amellyel a kiválasztó szervek peronyi pontos működésre ösztönzik.

Sels Kruschent több mint 120 országban árulják és most már Romániában is minden gyógyszerárban és drogériában üvegenként 95 lejért kapható.

kisérletében nyolcan voltak. Bakos József fősztolgabíró udvariasan közölte a képviselőjelölttel, hogy miután nem érkezett meg a kellő időben, már intézkedett, hogy a tömeget oszlassák szét, tehát a népgyűlés már nem tartható meg. Ekkor *Andaházy Kasnya* Béla ezt mondotta:

— Talán azért, mert nagy tömeg van jelen?

— Kérem a rendelkezést már kiadtam, azt vissza nem vonom.

A képviselőjelölt telefon utján érdeklődött és azt mondotta, hogy felhívja a belügyminisztert, a miniszter azonnal el fogja rendelni, hogy a népgyűlés megtartható legyen, annak ellenére, hogy a fősztolgabíró az engedélyt már visszavonta. El is sietett a legközelebbi telefonállomásra.

A csendőrök a fősztolgabíró utasításához híven megkezdtek a község háza udvarának kiürítését. Amikor a tömeg kilenczederészben eltávozott a község háza udvaráról, Bakos fősztolgabíró gépkocsira szállt és elhagyta a területet.

A tömeg az uccára tódult, sokan megálltak és várakoztak. Közben *Andaházy-Kasnya* Béla visszajött és kijelentette, hogy a belügyminiszter engedélyt adott neki és így mégis meg fogja tartani a gyűlést.

A csendőrrahadnagy kijelentette, hogy kapott utasítást értelmében ismétellen felszólítja a tömeget, hogy oszljon szét. *Andaházy Kasnya* Béla — tanuk állítása szerint — nem járult hozzá a tömeg széteséséhez, sőt ismétellen hangsúlyozta, hogy gyűlés lesz és amikor az alhadnagy kérte a képviselőjelöltet, hogy személyesen is lépjen közbe, *Andaházy-Kasnya* Béla azt válaszolta:

„Majd, ha más épőt huzok”. A tömeg felé fordulva pedig így szólt:

— Emberek, ne menjetek szét!

A tömeg többszöri felszólításra sem oszlott szét, hanem a csendőrök felé nyomult. Mintegy 800—1000 ember állott szemben hat csendőrrel.

Közben két lovascsendőr érkezett. Az emberek a csendőrök lovainak farkát kezdték cibálni és támadólag léptek fel a csendőrök ellen. Az egyik csendőr erre fegyverét használta. Utána másik két csendőr is lőtt. A lövések következtében hat ember — köztük egy asszony — meghalt és egy megsebesült.

Micskey csendőrszázados a helyszínen vizsgálatot indított. Vitéz Márky Barna békésvármegyei alispán is azonnal a helyszínre utazott a vizsgálat lefolytatására.

Andaházy-Kasnya Béla az eset után megint bement a község háza udvarára, ahol a tömeg pufjogni kezdett. A képviselőjelöltet „Pufj, gyilkos!” kiáltásokkal illették.

Később érkezett jelentés szerint megállapították, hogy a választói gyűléssel kapcsolatos endrődi esemény során hét-nyolc ember sebesült meg. A halottak személyazonosságát az éjjeli órákban állapították meg.

Bécs, március 22. A lapok budapesti jelentései szerint a békésvármegyei választási gyűléssel kapcsolatos csendőrsortüznek újabb sebesültje halt meg a kórházban s ezzel a halálos áldozatok száma hétre emelkedett. Több sebesült van még életveszélyes állapotban. *Kozma* Miklós magyar belügyminiszter a községben tartózkodik, jelentést tétett magának a fegyverhasználat körülményeiről és elözményeiről, megígátogatta a sebesülteket s segélyeket osztott ki a hátramaradt családtagok között.

Budapest, március 22. Az endrődi események miatt a gyomai járás területén betiltották a választási gyűléseket.

zükségletét

már előnyösen köz-
na, divatszínkeben
lkel. Ennek dacára

ánt fentiek valódi-

át orvosi minőségben
Ha ez az intézkedés
dik, nagyobb arányban
oni a falvak, ami által
egészségügyi problémák
tétetnék, de másfelől a
szokták az önálló, saját
st.

osok Jóléti Szövetsége
oda 8) az első két
osoknak máris több jó
tettő elhelyezkedési he-
eknek a szövetség irás-
lésszaggal válaszol.

Cooperative Ltd. Haila

tejtette az általunk ép-
és 21-i dátumra az Uj
rdetett közgyűlésünket
és így kénytelenek va-
új napot megállapítani,
ifolyólag közgyűlésünk
ezekben hirdetjük meg:

ghívó

tagjainkat az 1935 má-
egtartandó évi rendez-
el meghívni. Közülük
közgyűlésre tagjaink
t előirt számban nem
a közgyűlés ezen okra
május 16-án a tagok
tet nélkül fog megtar-

orozat:

jelentése.
nérieg felolvasása, fel-
dítő jelentése, felment-

ltoztatása, az 1933. évi
telmében.
állapítása.

és kötelességeire, vala-
vonatkozó határozata-
hács, felügyelőbizottság

om Cooperative Society
aifa Igazgatósága.

Dr. Frezy Miklós:
**A SZÉPSÉG
GÁLATYÁBAN**
LEPAGE-nál Cluj

Nagy siker jegyében
donista ifjúsági szerve-
urimi ünnepély a Heg-
sece bár összes termel-
adezett ünnepség min-
nden sikerült. A nagy-
égig a legjobb hangu-
A műsort Danzig Hil-
tartott alegorikus elő-
ajd Blau Ariem Baba
tehetséggel adott elő
alála című saját szer-
al ugyancsak sikere
k még Lebovits Héda,
énekeit, Bergfeld Dóra
eumann Baba hegedű-
kat nagyon kedvesen
A műsor legtehetsé-
non Ilonka, az Opera
rendkívül nagy tehet-
feranszié szerepét na-
t Sándor orvosszigorú
lkerének érdeme a ren-
tintó munkásságának
ártonné vezetése alatt
ással dolgoztak László
és Mózes Mancsi. Rend-
estély sikerében még
radhatatlan munkás-
tétékát adta cionista
estély hangulatát ked-
ben lefolytatott szép-
yőztese Weiss Irén.
Elka a Rózsa dorgé-
ándékokban részese-

Jelentősen javult a lej helyzete és élénkült a belföldi hitelélet

Növekedett a lej aranyfedezete

Bucuresti, március 22. (Az Új Kelet tud.) A román konjunktúra-kutató intézet érdekes jelentést tett közzé az ország pénzügyi helyzetéről. Eszerint ez év első hónapjaiban a pénzügyi bizonyos mértű fellendülése volt észlelhető. Az évvégi szükségletek következtében az a helyzet állt elő, hogy a hitelnyújtások mintegy 500 millió lejmellett a pénzforgalom pedig mintegy egymillió lejmellett növekedett. A szezonjellegű időszak multával a hitelnyújtások 380 millió lejre szálltak alá és az összeg körülbelül egyenlő arányban oszlott meg áruhitelre és leszámítolások között.

Meg kell azonban állapítani, hogy ezeknek a kölcsönöknek pusztán szezonjellegű van és nem organikus jellegű jelenségei a romániai piacnak. A magánügyletek nyújtott mintegy 19.200 millió lej mellett 12.850 millió lejt tesz ki az immobilizált, vagy az állam által átvállalt adósságok összege, amelyek természetüknél fogva nem likvidálhatók csak hosszú határidőre. Az aktív hitelek, amelyek a normális likvidálási kéréseknek eleget tudnak tenni, nem haladják meg a 6.342 millió lejt.

Felélénkült a magánhitel

A hitelügyletek lebonyolításának változásával természetesen váltakozott a bankjegyforgalom is. A fizetőeszközök összege 1934 végén 31.7 milliárd lejt tett ki, amelyre még nem volt precedens a román gazdaságban. Ez az összeg az év első két hónapjában mintegy 400 millió lejjel esett, amely a hitelek csökkenésének felel meg. Az évvégi igények kiegyenlítése után, február végére a bankjegyforgalom 1100 millió lejjel esett. A pénzforgalomnak ezt a csökkenését kompenzálja a Banca Nationala a Romániában befizetett 722 millió lej, amely a nagyvállalatok és magánosok készpénz tartalékjának felel meg.

A magánhitelben bizonyos élénkülés észlelhető. A fővárosi központtal működő nagybankok kimutatásából kiderül, hogy a bankok jövedelme az előző évvel szemben növekedett. Ezzel párhuzamosan a bankbetétek száma ezekben a pénztárakban az év folyamán növekedett. A bankkifizetések az év első hónapjaiban lényegesen növekedtek. A Kompenzációs Pénztár szerint, mely a bankok kifizetéseit ellenőrzi, az év első két hónapjában az emelkedés 60 százalékot mutatótt ki 1934-gyel és 34 százalékot 1933-mal szemben. A postacsekkek forgalma egyenes konjunkturális jelenségnek tűnt.

A deviza hiány

Az év első két hónapját kétségtelenül az export-import miatt előállott devizaszigettség problémái uralták. A kormánykörök a különböző, a devizapiacra történt események hatása alatt jónak látták a rendszer ismételt fellülvizsgálását. Az 1934 novemberében történt revízió nem hozhatta meg a kívánt eredményt, mert az ingadozó külkereskedelmi helyzet nem is engedhetett meg gyökeres

változásokat. A március 6-án bevezetett rendszer lényeges javulást hozott.

Az életbeléptetett kompenzációs, kliring és hasonló intézkedések lényegesen megjavították a külkereskedelmi mérleget. 1934 első hónapjában a külkereskedelmi mérleg deficitje 31 millió lej volt, ami 1935-ben eltűnt és az egyenleg a lej javára 190 milliót mutat ki. Emellett a Nemzeti Bank az aranytermelés fokozásával az aranyfedezet fokozott növelését érte el. Az év első két hónapjában az aranyfedezet növekedése 135 millió lejt tett ki, ami ha a növekedés az egész évben megmarad, évi 800 millió lejt jelenthet, a mult évi 390 millió lejjel szemben.

A lej aranyfedezetének növekedését a következő táblázat mutatja:

1934 december	10.412 lej
1935 január	10.475 lej
1935 február	10.528 lej

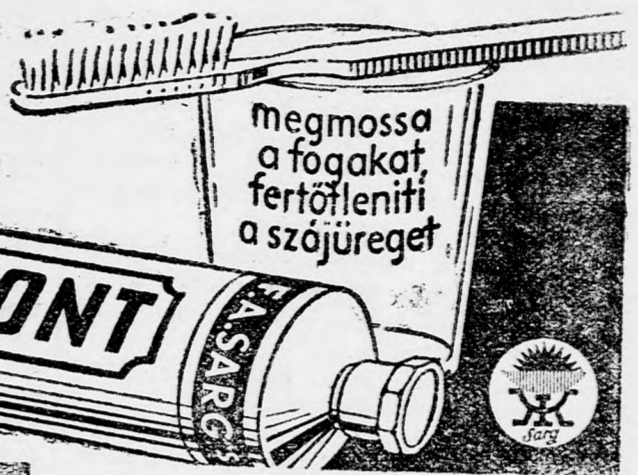
Igy a román valuta helyzete 1935-ben feltétlenül jobb perspektívákkal indul, mint 1934-ben, amikor a lej bizonyos mértékű lemorzsolódása állt a pénzügyi élet aggodal-

Az ételmaradékok és baktériumok elrontják a fogakat!

A helyes fogápolás hobzó KALODONT-fogkrém segítségével biztosítja a fogak tisztaságát és épségét.

Tehát: reggel és este — KALODONT!

A HABZÓ FOGKRÉM

mainak homlokterében. A helyzet kétségtelenül javulni is fog még, ha nem is jelentős mértékben, jó termés esetén, a terményexport nagyobb lesz, mint a mult évben volt.

A Galati melletti bankrablás hajmeresztő részletei

Kétmillió lejt raboltak el a bank pénztárából

Bucuresti, március 22. A Chilia-Nouan elkövetett bankrablás részleteiről a következőket jelentik:

Egy óraker az összes tisztviselők távoztak a bankból, ahol csak George Curtiv pénztáros maradt kasszát csinálni. Ekkor egy elegáns autó állt meg a bank előtt, amelyből hét eddig ismeretlen egyén szállt ki. Három közülük álarcot viselt, míg a többiek arca be volt kormozva. Az ismeretlenek behatoltak a bankba, revolvert szegeztek a pénztárosra és a kasszakulcsokat követelték. Mitán a pénztáros ellenállt, hét lövést adtak le

rá, kettőt a fejébe, kettőt a hasába, egyet a lábába, egyet jobbkezebe és egyet a mellébe. A szerencsétlen pénztáros azonnal kiszenvetett. A banditák ezután bezárták a bank ajtajait, úgyhogy senki sem léphetett be oda, azután fosztogatni kezdtek. Kétmillió lejt találtak a kasszában, amit magukhoz véve elmentek, gondosan bezárva maguk után az ajtókat.

Három óraker a hivatalba jövő tisztviselők, mikor látták, hogy a pénztáros nem jelentkezik, rendőroket hívtak és feltörték az ajtókat, felfedezve a bűntényt.

Ma, szombaton a ROYAL-mozgóban:
BARSONY ROZSI, HALMAY TIBOR, FELIX BRÉSSART világláger:
„Halálugrás a boldogságba”

A lengyel köztársaság elnöke a zsidó iskolák ellen

Héber- és jiddisnyelvű állami iskolák létesítését követelte a zsidó parlamenti klub a lengyel sejmében. A javaslatot elvetették

Varsó, március 22. A lengyel sejm közoktatásügyi bizottsága legutóbbi ülésén foglalkozott a zsidó parlamenti klub javaslatával, melyben héber és jiddis nyelvű állami iskolák létesítését kérték a kormánytól. A javaslatot még öt évvel ezelőtt Jizchak Grünbaum, a klub akkori elnöke — ma a Jewish Agency palesztinai bevándorlási osztályának vezetője — nyújtotta be, de érdemleges tárgyalását mindaddig elnapolták. A közoktatásügyi bizottság ülésén dr Sommerstein képviselő indokolta meg a javaslatot, rámutatott arra, hogy mily erőfeszítéssel küzd a zsidó lakosság a nemzeti iskolákért, melyre a lengyel alkotmányban biztosított kulturális autonómia alapján feltétlen joga van.

A javaslatot a kormánypárti képviselők és az antiszemita nemzeti demokraták szavazataival elvetették. Sommerstein képviselő bejelentette, hogy az indítványt kisebbségi javaslatként a sejm plénuma elé fogja terjeszteni.

Varsó, március 22. Starszynski lengyel köztársasági elnök a napokban kihallgatáson fogadta a sajtó képviselőit. Az egyik újságíró megkérdezte az elnököt, miért törölték csaknem teljesen a zsidó iskolák szubvencióit az új költségvetésből. Az elnök erre kijelentette, hogy a zsidó iskolák ma is privilegiumokat élveznek a városi tanácsok részéről, a szubvenciók ma is igen magasak és további redukciókat kell eszközölni. A keresztény magániskolák sem részesülnek magasabb szubvenciókban.

A zsidó lapok élénken kommentálják az elnök nyilatkozatát és rámutatnak arra, hogy a keresztény iskolák gyermekeknek nincs szükségük szubvenciókra, mert elegendő iskola áll rendelkezésükre, állami iskolák, melyeket nem a szülők tartanak fenn, míg a zsidó gyermekek különböző viszonyok folytán kénytelenek magániskolákba járn, Talmud-Tórákba és a zsidó iskolák különböző formációiba, amelyek az államot és a várost pénzügyileg jelentősen tehermentesítik.

Bemutatóra szóló utalványokkal fogják fizetni Csehszlovákiában az állami szállítókat. Prágából jelentik: A csehszlovák kormány törvényjavaslatot terjesztett a képviselőház elé, amely kimondja, hogy az állampénztárnak jogában fog állani bemutatóra szóló utalványokkal fizetni az állami szállítókat. Az utalványok beváltási határideje fél év lenne. A szállítók kötelesek az utalványokat elfogadni. Ezek az értékpapírok kamatozók lesznek.

LION FEUCHTWANGER

Oppenheim testvérek vászonkötés 158 lej
Zsidó háború 2 kötet fűzve 60, vk. 125 lej
Csunya hercegnő, fűzve 50, vk. 80 lej

LEPAGE-nál, Cluj

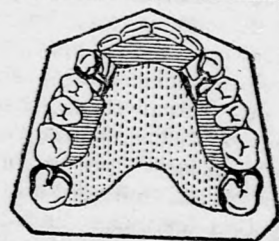
Kérjen jegyzéket. Postán utánvétellel.

A tasnadi jesiva

Erdély egyik legnagyobb jesivája Tasnadon működik Brisk Miksa főrabbi vezetése mellett. Kétszázötven növendéke a jesivának hagyományos szorgalommal buvárkodik a Biblia, a Talmud és a Sulchan Aruch „szent területén”. A főrabbi úgy építette ki a jesiva szervezetét, hogy az ifjak minden idejüket tanulásra szánhatják. Nem kell gondoskodniuk az ellátásról, nem is kell koldusmódra megalázkodniuk idegen asztaloknál. Minden böcher a mezán éllelmezi magát, a menza költségeit közadakozások fedezik. De a szűk viszonyok és a zsidó gazdasági helyzetének egyre való rosszabbodása kétségessé teszi a menza ellátásának zavartalanását. Holott hagyományos szellemi életünknek nagy kárát jelentené a virágzó tasnadi jesiva hanyatlása. Ebben a féltve a növendékek 50 lapot tanultak Sabbat traktusából, négy önálló talmudi problémát (szüjjet) dolgoztak fel és a napi bibliai tanulmányokon felül „Jose dea” és „Orach chaim” kódexekből is jelentős részt tanultak. Olyan teljesítmény, amiért a jesiva vezetőjének megkülönböztetett tisztelet jár ki. Hogy a jesiva fennmaradása biztosítható, a tasnadi hitközség bizottságot delegált azzal a feladattal, hogy nagyarányú segítségkötést indítson be. A bizottság tagjai: Krapper Izidor, Leitner Bernát hitközségi elnök, Löwinger Márton al-elnök, Salamon Lajos, Grün Izrael és Farkas Dezső titkár már megkezdtek a szervezési munkálatokat.

Eddig hét millió fontot költött az angol kormány Singapore kiépítésére. Párizstól jelentik: A Paris Soir jelenti, hogy az angol alsónáz ülésén közölték, hogy Singapore kiépítésére az utóbbi évek során az angol kormány körülbelül 7 millió fontot költött. A hadikötő teljes kiépítése még mintegy 8 millió fontos költség előirányzatot követel.

Nemzeti egységkormány készül Belgiumban. Brüsszelből jelentik: III. Lipót király folytatta a kormányválság megoldására hivatott tárgyalásokat a parlamenti pártok vezérével. Ma fogadta rajtuk kívül a szakszervezetek reprezentánsát is. Valószínű, hogy a nemzeti összefogás kormánya fog megalakulni Belgiumban. Dezigálás ezideig még nem történt.

FOGORVOSOK!
FOGTECHNIKUSOK!
LEJUJABB!

Dr. Halász litografált cursus jegyzete a scelellal vázprothézisekről és a szájpaddal nélküli fogsorról 16 ábrával. Kapható Dr. Mandel sokszorosító irodájánál Cluj Str. Memorandului No 24. Ára 240 lei + portó

של פסח!
Husvétii
fűszerárak,
valamint
ecetsav és bormazsola
legolcsóbb árban kaphatók:
LÉB FIVÉREK
CLUJ. Telefon: 4-71

Lenza
szállion
SZÍÓ
lenítő
ant,
fennemü járvá-
sásgékiől

Krausz Simon neve ismét felragyogott

Palotát bérelt az Andrassy-uton. A Szovjettel kötött üzletek lendítették fel a Krausz-házat. A poraiból feltámadt Krausz-ház tündöklése

Budapest, március 22. Valamikor, nem is olyan régen, fogalom volt Krausz Simon neve a pesti életben. A banknegyednek, a társaságnak, a művésznek, a pesti éjszakának annak a kornak, amelynek visszatérésére hiába várunk, hőse és királya volt Krausz Simi, akit mindenki csak Siminek hívott, ez a zsenális, tehetséges, nagystíliú, kedves bonhomiója, oroszlanörényes ember, művésze hivatalának, a bankszakmának. Krausz Simi jelentette a régi Pesten a Borgiákat, a Medicieket, mert őrá hárult az a feladat, hogy mecénása legyen a magyar irodalomnak, képzőművészetnek, zenének.

Reggeltől estig keresett, minden fogása, minden spekulációja szerencsésen ütött ki, ő volt a legendabeli Midas király, akinek gazdagságáról csodákat meséltek.

Es reggeltől estig pénzt költött. Nem annál az elvénél fogva, hogy a tőkét nem szabad elejteni, hogy annak vérkeringést kell biztosítani a forgalomban, hanem azért, mert világéletében gavallér volt, csupa jószív, uri könnyelműség, maga a megtestesült kétkézű való adakozás. Az adás művészetét senki sem értette úgy Pesten, mint ő és mégis ő volt az egyetlen ember, akit nem tekintettek ebben a cinikus városban baleknek, hanem magától értetődőnek tartották, hogy Krausz Simihez kell fordulni az elnök urhoz, aki nem sokat gondolkodott, hanem meghallgatta miről van szó és fizetett. Azt beszélte, hogy reggel, amikor elhagyta a lakását, hogy irodájába menjen, megtölte a kabátzsebet bankokkal, mert már a lépcsőházban, a kapu előtt vártak rá elesett emberek, akik közjótékonyági intézmények helyett az ő szívéhez folyamodtak. A kabátzseb gyorsan kiürült, de reggeltől estig még számos alkalom adódott, hogy adjon, megint csak adjon, szétszórja azokat a földi javakat, amelyeket a sors kegye és a maga zsenialitása juttatott neki.

Válságos évek

Krausz Simon tudhatta, hogy mit jelent a nélkülözés, hiszen maga is a ranglétra alsó fokáról került fel a modern krözüsi színvonalra. Kishivatalnokból lett az Angol-Magyar Bank nagyhatalmu elnöke és amikor egy tőzsdéi tranzakció miatt ellentétei támadtak a bank fő részvényeseivel, bonyodalmak nélkül vette a kalapját és távozott a pénzügyi elnökségigazgatói szobájából, mindenki tudta, hogy ez a lépés nem jelenti eddig mikédséről való lemondását.

Valóban, a Krausz és Bettelheim bankház, amelynek főnöke volt, csakhamar egyenértékű tényezője lett a piacnak a pesti nagybankokkal és talán éppen az üzletnek ez a túlméretezése okozta, hogy amikor világszerte megindult a krach, Krausz Simon egyike volt az elsőeknek, akiknek anyagi zavarairól olvashattunk.

Arvereznek a Stefánia-uton

Azután riasztó hírek terjedtek el arról, hogy Krausz Simon anyagi nehézségekbe került. Egymásután tűzték ki az árveréseket Stefánia-uti palotájára, budai villájára, azokra a horribilis értékű műtárgyakra, amelyeket Krausz Simon egy élet során összegyűjtött.

Alig van olyan számottevő magyar művész, akitől ne vásárolt volna képet, vagy szobrot Krausz Simi és lakásának valamennyi szobájában csak magyar művész képeit, szobrait tartotta.

Gyakran mesélte, milyen büszke arra, hogy ha külföldi üzletfelei látogatónak vannak nála, joggal dícsörkedhetik: „Lássátok, ilyen tehetségesek, ilyen zseniálisak a magyar művészek!” Propagandát csinált a magyar tehetségnek és amikor már nem dűskálhatott a földi javakban, akkor sem az fájt neki, hogy kénytelen feladni régi életmódját, hanem az, hogy már nem segíthet a leginkább segítségére szorulókon: a magyar írókon, festőkön, szobrászokon, iparosokon. Az árverésen természetesen minden műtárgy gazdára talált, egyetlen festmény maradt meg Krausz Simi tulajdonában. Tisza István művészeti portréja, amelyik íróasztala fölött függött.

Andrassy-ut 109

Most aztán meglepő változás történt. Krausz Simi a közelmúltban kibérelte gróf Kulmer János Andrassy ut 109. számú palotáját. A gróf jugoszláv állampolgár, aki elbátározta, hogy felosztja a budapesti háztartását és bérlőt keresett. Krausz Simi jelentkezett és minden alku nélkül évi tízezer pengőért kibérelte a tizenhat teremből álló palotát. Régóta suttogták már arról, hogy Krausz Simi újból szerencsés üzleti tranzakciók lebonyolításához látott. Jelentős nemzetközi kapcsolatai révén könnyű szerrel be tudott kapcsolódni az oroszországi exportüzletekbe, ő volt az első magánfél Magyarországon, aki a szovjeten keresztül üzletet csinált. Később gazdasági tanácsadója és pénzügyi megszervezője lett a Németországgal való kivitelei forgalomnak.

Az intéző körök nem nélkülözheték Krausz Simi hatalmas tudását, elsőrendű kapcsolatát és nagy gyakorlatát, amely párosul azazal, hogy a nemzetközi pénzpiac és a gazdasági élet valamennyi számottevő tényezője régi személyes ismerőse, vagy barátja neki.

De úgy értesülünk, hogy Krausz Simon előrehaladott tárgyalásokat folytat az angliai hivatalos idegenforgalmi irodával is, ami annyit jelent, hogy amennyiben elvállalja az iroda budapesti képviselőjét, akkor az ő utmutatása alapján jön Nagybritannia és az angol gyarmatok lakossága ezental a kontinensre és természetesen ezekbe a körutazásokba a jövőben bekapcsolják Magyarországot is.

Krausz Simon átvette a Kulmer-palotát, amelyet a maga ízlése szerint rendezett be. A szobákat most festik és tapétázzák, magyaros motívumokkal díszítik fel és bár közelebbi egyelőre nem tudunk megállapítani, mert Krausz Simi most is külföldön tartózkodik, ahol fontos export tárgyalásokat folytat, de az az érzésünk, hogy az Andrassy-uti palota hamarosan telve lesz magyar művészek festményeivel és szobraival.

Azokban a körökben, ahol még nem felejtették el Krausz Simi nevét és áldásos működését, meg vannak győződve róla, hogy a kitűnő közgazdasági szakember másodvirágzása előtt áll.

Elnök Ur...

Krausz Simon még arról is nevezetes volt, hogy sohasem fogadott el rangot, címet, kitüntetést. Ferenc József idejében udvari tanácsosságot kaphatott volna, ha nagyon ambicionálja, a bárói címet is, később lehetett volna kormányfőtanácsos, de ő megmaradt Budapest Krausz Simijének és annak a címnek, amelyet fénykorában is, később is használt: Elnök Urnak.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

Szombaton és vasárnap este Nebántsvirág teljes zenekarral. A klasszikus operettciklus nyolcadik előadásaként szombaton este mutatja be a színház teljesen új szereposztásban és rendezésben Hervé örökéletű, szépzenéjű operettjét, a Nebántsvirágot. Az operettet Inász rendezi, Stefanidesz vezényli a zenekart és főszerepeit Stefanidesz III, Miklóssy Margit, Czopán Flóri, Vermes, Asztalos, Czillér, Tompa Béla, Jenai János, Váro Annai, Stoll, Inász és Bereng játsszák.

Délutáni olcsó helyáras előadások. Szombaton délután 4-kor Mosoly országa, vasárnap délután 3-kor Cigányszerelem kerül színre olcsó helyárasokkal. Minden zsölyve 23 lej, minden páholyülős 18 lej és minden erkélyülős 13 lej ezekre az előadásokra.

Itt a szerelem vasárnap 6 órákor teljes zenekarral, olcsó helyárasokkal.

Alsóbb osztályba lépűlet olcsó helyárasokkal. Gredinár Aurél és Walter Gyula nagyszerű eredeti új színjátékának első olcsó helyáras előadása hétfőn este.

Szombaton délután 4 órákor: Mosoly országa. Lehár legszebb operettjének első olcsó helyáras előadása.)

Szombaton este 9 órákor: Nebántsvirág. (A Klasszikus operettciklus nyolcadik felújítása. Premierbérlet 18. sz.)

Perzsaszőnyeg

szükségletét csak nálunk szerezheti be legjobb minőségben és legolcsóbb árban, kedvező részletfizetésre is. Minden méret állandóan raktáron. Zsákszőnyegek és fonalak gyári árban.

Orient perzsaszőnyeg szövőgyár Rt. Cluj, Calea Moşilor No 14.

Az Ön ruhájának a sikere biztosítva van, ha, selymét a Gallia szállítja

FIÓKOK
TIMIŞOARA-CLUJ
B-DUL FERDINAND 7. STR. GENERAL
(Palace) NECULCEA 2
(KORNIS-U. REGER PALOTA)

BRAŞOV-SIBIU
PIAŢA LIBERTATEI 3 STR. REGINA
(Kornzeile) MARIA No. 34
HELTVERGASSE

GALLIA

Vasárnap 3: CIGÁNYSZEREM. (Olcsó helyárasokkal.)

Vasárnap 6: ITT A SZEREM. Vasárnap 9: NEBÁNTSVIRÁG. (2-odszor.) Hétfő fél 9 órákor: Alsóbb osztályba léphet. Népies propaganda előadás, olcsó 23 és 13 lejes helyárasokkal.)

Kedd 8½: IN FLAGRANTI. (Thury Zsuzsa zenés színpadi játéka 3 képpben, Claude Romano zenéjével. Eredeti bemutató a szerzők jelenlétében. Premierbérlet 19. szám.)

A ROMAN OPERA MŰSORA:

Szombaton, március 23: Zsidóné (iskolai matiné)

Vasárnap, március 24: (este) Vigözvegy. Hétfő, március 25: Mephistofeles (másodszor.)

Kiadó különbejáratu szépen butorozott szoba. P. Mihai Viteazul 39, ajtó 3.

Szépen butorozott, különbejáratu szoba, fürdőszobahasználattal és teljes ellátással egy vagy két személy részére kiadó. Cim: Semlyén, Str. Iuliu Maniu 33.

Dubnov:
A zsidóság története az ókortól napjainkig

Max Brod:
Reubeni herceg

J. R. Bloch:
... és Tsa

Egy-egy kötet díszes egyszívazonkötésben
Lei 130

CULTURA könyvkereskedés
Cluj, Str. Memorandului 4. udvarban.

APRÓ HIRDETÉSEK

Házasságokat biztos eredménnyel közzétett a széleskörű összeköttetésekkel rendelkező Mirea Iroda. Cluj, Calea Regele Ferdinand 118 szám.

Főzőkályhát, konyhába valót és kerti fagymitúrát keres Lászlóné, Str. Gelu 39. Ugyanott egy csempéből készült konyhakályha eladó.

Kiadó vendéglőhelyiség fűszerüzlettel, berendezéssel együtt, olcsó házbér, forgalmat hely. Cim a kiadóban.

Eladó palesztinai házhely Haifa központjában Hádáron; esetleg építkezéshez azon társat keresek. Sternberg, Oardea, Fő-ueca 14 szám.

Művészies parókkészítés, igazítás, fésülés és ondulás nagyon olcsón G. Lottinál Regele Ferdinand 3. udvarban.

Házat megvételre keresek 5-6 százazertért készpénz, központban 2-3 lakással. Címeket árral Transilvania szálló portánál leadóndók.

Keresek április elsejére izr. fűszer és vaskereskedősegedet román és magyar nyelvtudással. Ajánlatok fizetési igények megjelölésével Mindszent Salamon, Jibou címre küldendők.

Palesztinába készülők letelepéni kapatalista csertifikáttal. Kiutazásom előtt nősnék középkori vallásos özvegyasszonyt vagy idősebb lányt némi hozományval keresek. Cim a kiadóban.

Férjhez adnám tisztviselőnő hugomat, kének havi négyezer lej fix fizetése van, biztos egyszívazati, vallásos férjhez. Leveleket „30-40 év” jellegével kérek a kiadóba.

Jól bevezetett, nagyforgalmu, biztos egyszívazati nyújtó vegetárius étterem halálésmiatt eladó vagy bérbeadó. Cim a kiadóban.

330 villany-

Co. Plat. Tele.

Rongyos házrávosodunk. folyik napviléjszakából, a vénbúles a szemek aljáról a könnyek által Rozsdás bőrmatát a — ráncosodunk.

Bőrünk, mint égen a hold, sárgul, szemünk a fény, hatáskölbe nem s nem asszony nem ember a színes álmodami van: üre Ami van: romrodás vér, a ágy és benne barázdát turt anyja, öreg —

Ráncosodunk. Néha a gonddön a házba, fodrosodik uj a ráncra, úgy belőlünk ki a vární kell a messisra.

A minisztertanács Mures város egyesítveket óta húzóó vátot a minisztertanács Több esetben ismerőta húzóó per az ügyet egy kártérítési Mures ref. egyháza szemben és amelybeösszegű kártérítést viselői és a ref. egy is egyezkedési tárgymely szerint a várösszeggel kártalanít azonban ezzel szemindkét naalmát, nemmond a villanyára terjesztette az egysaak, amely most he a régóta húzóó ter megoldódott.

Székelesi zavartadság, félelemrész általános rosszullet. kéen ható természete rüviz a gyomor és gyorsan kiüríti, a élnkíti a vérkering megkönnyebbülést sz

Galoppban tárgy Skoda-ügyet. Bucuregegi képviselők tegn a Kamarában, amelték azt a javaslatot Bentoiu-féle jelentésmegszívazák a költésban Pop Valér igazskérték a vita folytatóbbségiek fejtsenek hogy azt a jövő hét leges határozatot ne zájártak, hogy a aínél hamarabb fej

sikere
lymét
a
allia
zálítja

CLUJ
STR. GENERAL
NECULCEA 2
NIS-U, RENER PALOTA 1
IU
EGINA
No. 34
RGASSI

A

PRÓ
HÉSZEL

eredménytel közveti
téseikkel rendelkező
alea Regele Ferdinand

ába valót és kerti fa-
Lászlóné, Str. Gelu 36.
éből készült könyve-

ség fűszerüzlettel, be-
leső házbér, forgalmat

szhely Haifa központ-
leg építkezéshez azon-
berg, Oardea, Fő-ueca

észtítés, igazítás, fésű-
nyon olcsón G. Lottinál
udvarban.

teretek 5-6 százezer
ban 2-3 lakással. Ci-
nia szálló portánál le-

gére izr. fűszer és va-
mán és magyar nyelv-
zeti igények megjel-
lamon, Jibou címre kül-

ők letelepedni kapta-
kiutazásom előtt nőstül-

állásos özvegyasszony-
némi hozománnyal ke-
pan.

szvisező hógomat, ki-
fix fizetése van, biztos-
os térféhez. Leveleket
kérek a kiadóba.

forgalmu, biztos egze-
árius étterem halászb-
beadó. Cím a kiadóba

HIREK

330 lei villany-vasaló

Constructio
Piata Unirii 32
Telefon: 83

Gálut

Rongyos házak mélyin
ráncosodunk. Itt nem
folyik napvilág az
éjszakából, itt
vénbűles a gyerek és
szemek aljáról a vér
a könnyek alá pereg.
Rosszads bőrünk alatt
matat a — gond;
ráncosodunk.

Bőrünk, mint fakó
égen a hold, egyre
sárgul, szemünknben szendereg
a fény, hatujjas markunk
ökölbe nem szorul, itt
nem asszony az asszony és
nem ember az ember, itt
színes álmodat nem szönek.
Ami van: üresség.
Ami van: rongyos ház,
rosszads vér, véres
ágy és benne száz
barázdát turt szegények
anyja, öreg — gond.

Ráncosodunk.
Néha a gondhoz a nincs
jön a házba, és ahogy
fodrosodik új ránc
a ráncra, úgy fogy
belőünk ki a hit, hogy
várni kell a —
messiásra.

ADLER HUBERT

A minisztertanács jóváhagyta Targu-
Mures város egyezségét. Tudósítónk jelenti:
Marek óta húzódó városi problémára tett pon-
tot a minisztertanács Targu-Mures életében.
Több esetben ismertettük már azt az évek
óta húzódó per az Uj Kelet hasábjain, ame-
lyet egy kártérítési ügyben végül is Targu-
Mures ref. egyháza nyert meg a várossal
szemben és amelyben az egyháznak óriási
összegű kártérítést ítéltek meg. A város kép-
viselői és a ref. egyház vezetői között végül
is egyezkedési tárgyalások indultak meg,
amely szerint a város tíz és fél millió lejes
összeggel kártalanítja az egyházat, amely
azonban ezzel szemben átadja a városnak
mindkét realmát, néhány hold területet és
lemond a villanyáram jogáról. A város fel-
terjesztette az egyezséget a minisztertanács-
nak, amely most helybenhagyta és így most
a régóta húzódó tengeri kigyó problémája
megoldódott.

Székelesi zavarok, vastagbélhurut, puff-
adtság, félelemérzés, bódultság, migrén és
általános rosszullét esetén a rendkívül eny-
hén ható természetes „Ferenc József” keser-
rúviz a gyomor és a bélszorna tartalmát
gyorsan kiüríti, a bélmigrigyek működését
élenkíti a vérkeringést előmozdítja s tartós
megkönnyebbülést szerez.

Galoppban tárgyalja le a Kamara a
Skoda-ügyet. Bucurestiből jelenti: A több-
ségi képviselők tegnap értekezletet tartottak
a Kamarában, amelynek folyamán felvetet-
ték azt a javaslatot, hogy függesztek fel a
Bentoiu-féle jelentés vitáját, hogy időközben
megszavazzák a költségvetést. Többel azon-
ban Pop Valér igazságügyminiszterrel együtt
kérték a vita folytatását, de azt is, hogy a
többségiek fejtsenek ki minden erőfeszítést,
hogy azt a jövő hét végéig befejezzék. Vég-
leges határozatot nem hoztak, de ahhoz hoz-
zájárultak, hogy a Bentoiu jelentés vitáját
később hamarabb fejezzék be.

Meghalt egy elítélt a targu-muresi
fegyházban. Tudósítónk jelenti: Megdöbbenő
haláleset történt tegnap éjszaka a targu-
muresi fegyházban. Nagy György 50 éves ma-
rossárpataki gazdát egy erdőkihágási ügy-
ből kifolyólag ezer lej pénzbüntetésre ítélték.
Az ítélet több törvénykezési fórumon keresz-
tül jogerőssé vált és néhány nap előtt előve-
zették a gazdálkodót, hogy ülje le a büntet-
ését, mert az összeget nem tudta kifizetni.
Nagy Györgyöt, akinek fogházba kerülése
előtt halt meg apja, elkésztette a büntetés
és valószínűleg ennek tulajdonítható, hogy
az éjszaka cellájában szívizélhűdésben meg-
halt.

Román tanfolyamra fognak járni a
nyelvvizsgán megbukott tanítók és tanárok.
Bucurestiből jelenti: A közoktatásiügyi mi-
niszterium intézkedett, hogy a felekezeti
közép és elemi iskolák összes tanára és tan-
ítói, akik nem bírnak a román nyelvet, kö-
telesek július és augusztus folyamán speci-
ális nyelvtanfolyamot hallgatni. Addig csak
olyan tárgyakat adhatnak elő a magánokta-
tás törvényének értelmében, amelyek kisebb-
ségi nyelven taníthatók.

Hetven ház égett el egy moldvai nagy-
községben. Bucurestiből jelenti: Sculeiban
70 ház égett le teljesen a község központjá-
ban. Egy katona és 4 civil súlyosan megse-
besült az oltási munkálatok közben. A kár
meghaladja a 10 milliót.

Különös tűz a targu-muresi pénzügy-
igazgatóságon. Tudósítónk jelenti: Nagy riad-
almat keltett tegnap az a hír, amely arról
tudott, hogy a targu-muresi pénzügyigazga-
tóságon tűz tört ki. Nyomban értesítették a
tűzoltókat, akik kivonultak és rövid idő alatt
lokalizálták a tüzet. Kitűnt, hogy a szerző-
dések illetékeséi osztályán Orosz pénzügyi
tisztviselő szobájában tört ki a tűz, amely el-
hamvasztott több értékes aktacsomót. Hiva-
talan álláspont szerint eldobott cigarettavég-
ből keletkezett a tűz.

Hölgyeim!

Megérkeztek a legújabb párizsi
modellek a

Vértesszalónba

Cal. Reg. Ferdinand 53. I. 4
ahol angol és francia ruhák a leg-
szébb kivitelben jutányos áron ké-
szülnek.

A megkontremináti közlekedés cim-
mel ir érdekes cikket az Uj Erdély Győri Illés
István most megjelent hetilapja s ezenkívül
több szenzációs cikk gazdagítja a lapot. Így
a németek titkos hadseregéről szóló részletes
tudósítás, Mikes Imre cikke, a francia szül-
dökről, Benamy Sándor írása a magyar Bas-
kirsevy Máriáról, Fekete Mihály Urlateanu
nekrológja a numerus Hungaricus című
cikk, Molnár földgazdiktátor vasárnapi cluji
előadása elé irt konferansz s a lap állandó
érdekes rovatai gazdagítják az Uj Erdély
friss számát, amely minden hírlapjárásnál
kapható.

Eljegyzés. Legmann Aurika Reteag és
Schwartz Ferenc Borod jegyesek. Minden
külön értesítés helyett.

Bet Jakob előadás. Hanna Giebertmann
kölni Bet Jakob tanítónő szombaton és va-
sárnap délután 4 órakor előadást fog tartani
az ort. izr. hitközség iskola tantermében
str. Berthelot No. 8, amikor ismertetni fog-
ja a Bet Jakob programját. Érdeklődőket
szívesen látunk.

A Goldmark Filharmonikus Zenetárs-
ság első kamarazeneestélye. Az az osztatlan
érdeklődés és siker, mely a Goldmark Fil-
harmonikus Zenetársaság eddigi működését
kísérte, arra bírta a vezetőséget, hogy ne
csak zenekari hangversenyeivel biztosítsa a
cluji zsidó zenei élet nivóját, hanem kamara-
zene-estélyeket is rendezzen. Az első ilyen
kamarazene-estély március 24-én, vasárnap
este fél 9 órakor lesz a Salom Club (str. Fi-
lipescu 7) termeiben megtartva, melynek a
műsora a következő: Rövid ismertető beve-
zetést tart dr. Farkas Tibor. Sámuel Hermin
(hegedű) és S. Hermann Katica Caesár
Franck A-Dur Szonátáját adják elő. Végül
Friedmann Ignác (első hegedű), dr. Inácz
Béla (második hegedű), dr. Holló Endre
(viola) és Eichner Andor (cselló) vonós-
négyes Beethoven A-Dur Op. 18. Nr. 5.
kvartettjét játssza el. Belépés díjtalan. Ven-
dégeket szívesen lát a vezetőség. A hangver-
seny az általános szokástól eltérőleg, a kitű-
zött időben, azaz fél 9 órakor pontosan meg-
kezdődik.

Elhalasztották Mihalache bankettjét.
Bucurestiből jelenti: A Mihalache tisztele-
tére tervbe volt bankettet elhalasztották,
mert a nemzeti parasztpárt elnöke 24-én a
végrehajtóbizottság munkálataival lesz elfog-
lalva.

A cluji Zsidó Nőegylet teadélutánja. A
Zsidó Nőegylet népszerű téli teadélutánjai
közül ezidén a legutolsót e hó 24-én tartják
a megszokott időben a Palace termeiben. En-
nek a teadélutánnak különös jelleget ad a
télől való bucsuzkodás. A következő idény-
ben sem szünetelnek a Nőegylet ilyen szerű
jótékony célú akciói, de már fagyaltdélutánok
néven. Remélni kell, hogy a közönség ezeket
éppolyan szívesen fogja látogatni, mint a téli
teadélutánokat. A vasárnapi rendezvényen
szívesen látják mindazokat, akik kedvesen,
izléses mulatságban akarják eltölteni a dé-
lutáni órákat.

A Bné Jiszráel vasárnap, folyó hó 24-
én délután 6 órakor teadélután rendez az
Averescanus-klub termeiben (str. Filipescu 1,
I. emelet). A rendezőség a zenekari kibőví-
téséről gondoskodott.

Az Erdélyi Zsidó Arvagondozó március
24-én, vasárnapra hirdetett mesedélutánját
közbejött akadályok miatt március 31-ére
halasztotta.

Gyermekünnepély. Vasárnap, március
24-én Hamburg Szerén Elisabeta uti óvodája
az Iprtestület (Piata Karolina 5) termei-
ben tavaszi ünnepélyt rendez. Az ünnepélyen
mely délelőtt fél tizenegy órakor kezdődik,
gyermekeket, valamint felnőtt érdeklődőket
szívesen látunk.

Bemutatózott a parlamentben az új
norvég munkáspárti kormány. Oslóból jelenti:
A munkáspárti új kormány bemutatko-
zott a törvényhozásban. A kormánynyilatko-
zat a gazdasági helyzet megjavítását célzó
intézkedések egész sorát jelenti be, továbbá
az ipari reorganizációt a termelés fokozásá-
val és minél több munkanélküli kenyérhez
juttatásával.

Svájcban letartóztatott egy német hir-
lapírót, akit emigráns kollégája elrablásával
gyanusítanak. Bernből jelenti: Az eltiint
Berthold Jacob Salomon szerkesztő ezideig
nem adott magáról életjelet. Örizetbe vették
dr. Weremann hírlapírót, akinek távirati hí-
vására Jacob Bázelle jött. Ha beigazolódna,
hogy politikai célzattal elkövetett emberrab-
lás történt, a svájci szövetségtanács a terü-
leti felségjog megsértése miatt éles tiltako-
zás fog bejelenteni.

Eljegyzés. Grünzweig Idus Hida és
Edelheid Károly Beclean jegyesek. Minden
külön értesítés helyett.

Házasság. Stössel Oszkár és Merzel
Ibolya Cluj házasságot kötöttek. Minden kü-
lön értesítés helyett.

Nagyszabású purimünnepély Dejen. A
deji KKL bizottság az ifjúsági szervezetek-
kel karöltve ma, szombaton este a Zs. N. Sz.
székházában műsorral és táncal egybekötött
kedélyes purimestélyt rendez. Az estély iránt
városszerte óriási érdeklődés nyilvánul meg.
A műsor keretében vígjátékok, kuplék, tánc-
és énekszámok, ének- és szavalókórusok sze-
repelnek. Ünnepi beszédet tart Danzig Hillél,
az Uj Kelet munkatársa. Az est teljes jöve-
delme a Keren Kajemetre lesz fordítva.

Közlemények az Uj Palesztina c. filmről

Mit mutat be az Uj Palesztina (Der
Traum unseres Volkes) című film. Az ósrégi
Palesztina korából mutat be egy pár képet,
hogy aztán áttérve a legújabb időkre a Zsi-
dó Államot vihesse szemünk elé. — Látjuk
a megszerelt föld rögein kiemelkedve a zsi-
dó kéz első hajításait, Chedera, Rischon, Le
Zion-t, etc. Leláteklik az első várost, hol
csak zsidó lakik Tel-Avivot. Haifa az első
kikötő, 60 családdal kezd és ma 90 ezer la-
kosa van. Az első zsidó kézműves letelepszik
és ma 100 ezer dolgozik. — 1922 óta megöt-
szöröződött az ország lakossága. Bemutatja
az Uj Palesztina mezőgazdaságát, iparát,
gyárait, kereskedelmi vállalkozásait, elhelyezke-
dési lehetőségeit. Kik szerepelnek az Uj Pa-
lesztina c. filmben. A film szereplői a mai
Palesztina lakosai. Sokan lesznek a nézők
között, kik rokonait, ismerőseiket, barátai-
kat fogják felismerni a filmben szereplők kö-
zött. — A film jidis nyelven beszél és a Jor-
dán folyó, Szentfal mellett, valamint az ösz-
des többi énekszámokat a világ leghíresebb
zsidó-kántora Joseph Rosenblatt éneklő kó-
rus kísérettel. Ki készítette az Uj Palesztina
c. filmet? A Palestine-American Film Co.
Inc. zsidó filmgyár első produkciója. Mikor
kerül Kiozozsávt bemutatásra a film. Ezen Uj
Palesztina c. filmet a cluji Royal-mozgó ápr-
ilis 1-én és másodikkán mutatja be délután
3, 5, 7, 9 órakor. A film csak két napig ma-
radhat Clujban, mivel rögtön utána Cernauti
tízte 3 napra műsorra.

GRIPA

és az összes vellejáró kella-
metlenségek: mell-, hát- és
fejtfájások, ideges zavarok és
s láz, oly szerrel gyógyítan-
dók, amely mindezekre hat-
csökkenti a lázat, enyhíti a
fájdalmakat és megnyugtató
ez idegeket. E teljes hatás-
pesség csak egyetlenegy
gyógyszerben van megérezve

NEURALGINE JURIST

Kimutatás a Marpe Lanefes egylet
1935. év február havi működéséről. Kioszta-
tott 550 ebéd, 160 liter tej, 8 liter bor. Be-
vételek: 550 ebéd a 25, 13.750, tagdíjakból
6460, ebédek megváltása 190, adományok 680,
e havi többletkiadás 1337. Összesen 22.417 lej.
Kiadások: Kiosztott ebédek értéke 13.750,
ételhordásért 2832, igazg. köits. 1090, jutalé-
kokra 1330, konyhai kiadások: főzés és tej
1888, tejszámla városi betegeknél 140, segé-
lyek városi betegeknél 1477. Összesen 22.417
lej. Dr. Rosenfeld Salomonné elnök, Mózes
Elek titkár.

Gyomor- és bélhurut, az emésztés hiá-
nyossága, erős bomlási és erjedési folyama-
tok a gyomortérfuzamban, bélbakterium- és
„Ferenc József” keserűviz használata által
legtöbbször rövidesen megszűnnek.

TURISZTIKA

Megkezdte működését a Haggibbor turisztikai szakosztálya

Cluj, március 22. (Az Uj Kelet tud.) A
Haggibbor turisztikai szakosztálya, amely
rövid fennállása óta igen gazdag tevékeny-
séget fejtett ki a turistaszak terén és műkö-
dése révén szépszámu turista gárdát
nyert meg a természet szeretet nemese szemé-
jének, a tavaszi időjárás beköszöntével meg-
kezdte működését.

A turisztikai szakosztály az elmúlt napok-
ban népes vezetőségi ülést tartott, amelyen
szőnyegre kerültek a működés beindítását
érdeklő problémák. A turisztikai szakosztály
vezetősége a többek között elhatározta, hogy
a kezdődő szezonban a komolyabb turisták
és könnyebb kirándulókat kedvelők foglal-
koztatásán kívül nagy súlyt fog helyezni az
iskolába járó ifjúság megszervezésére és
könyvi, szórakoztató kirándulások révén a
turistaságba való bevonására és a természet-
szeretet megnyerésére. Elhatározta még a
szakosztály, hogy az egyesület gazdasági vál-
ság által kiképzett alapjainak megerősítési
munkálataihoz segítő kezét nyújt, aminek ér-
dekében a szezonban élénk tevékenységet fog
kifejtteni azon irányban, hogy a sportegyesü-
letnek minél nagyobb számú új tagot szerez-
zen.

A vezetőségi ülés megbízást adott az el-
nökségnek az évi program kidolgozására, va-
lamint térképek és messzelátó beszerzésére.
Végül jelölő bizottságot delegáltak, amely a
közeljövőben megtartandó általános Haggib-
bor-turista gyűlésen az új vezetőség meg-
választása iránt fog javaslatot tenni.

A Haggibbor turisztikai szakosztálya va-
sárnap, március 24-én, reggel háromnegyed
9 órai indulással szezonnyitó sétakirándulást
rendez. Utirány Házsongárd—Bükk—Özek-
völgye—Feleki gerinc. Gyülekezés a Haggib-
bor Calea Marechal Foch 10 szám alatt levő
klubja előtt. Vendégeket szívesen látunk.

UJ KELET Legújabb hírek

Hitler teljes paritást követel Franciaországgal — a légi haderőben

(Első oldali cikkünk folytatása.)

Jellemző az angol sajtó magatartására, hogy pl. a Star helyesli a francia és olasz jegyzékekkel szembeni német elutasító álláspontot. A hatalmaknak be kell látniok, hogy egy nagy nemzetet nem lehet tartósan pária-sorsra ítélni. Az Evening Standard rámutat arra, hogy Flandin tegnapi szenátusi beszéde rontott a helyzeten. Nagy szerencsétlenség lenne Európára, ha a francia miniszterelnök el akarná sajátítani Clemenceau és Poincaré módszereit.

A többi angol lapok rámutatnak arra, hogy a francia népszövetségi panasz hátráltatni fogja Németország Genfben való visszatérését. Ezzel szemben londoni diplomáciai köröknek más a véleményük. Ugy hírlik e körökben, hogy

„Sir John Simon reméli, hogy már a berlini ut meg hozza Németország visszatérési hajlandóságáról teendő nyilatkozat megtételét.”

Az angol külügyminiszter biztosítékokat kíván szerezni Berlinben ezzel kapcsolatban a német tengeri haderő korlátozásáról és a német béképolitika jövődjéről és biztosítékairól.

A Times mai száma ismételt hangoztatja, hogy Simon berlini utjának az az eredménye kell, hogy legyen, hogy visszahozza Németországot az európai nemzetek közösségébe. Németországnak kötelessége fenntartani a békét és résztvenni a jövő konferenciákon. Tragikus lenne, ha Németország megismételné a háború előtt elkövetett hibáját és nem értené meg az angol közvéleménynek azt a kívánságát, hogy a hatalmaktalan felemelkedés egyetlen lehetsége csak a reális garanciákon alapuló béke lehet.

Ha Göbbels francia kormány-elnök lett volna

Párizs március 22. Több lap Göbbels-nyilatkozatát közli. A német birodalmi propagandügyi miniszter azt a kijelentést tette:

„ha két évvel ezelőtt francia kormány-elnök lett volna esetleg preventív háborúban Németország ellen.”

Már a két oldalról volt, hogy a német katonai egyetemes elkövetkezését megakadályozni nem lehet. Az eközben eltelt időt tárgyalásokra kellett volna felhasználni. Ma már lekéstek a tárgyalásokkal is s befejezett tényekkel kell számolniok. A birodalmi kormány a népszövetségi megvitátástól vonakodik s csak a hatalmakkal akarja a fegyverkezési kérdést letárgyalni.

Berlin, március 22. Hitler Wiesbadenben üdül. Ma repülőgépen jelentéstételre odaérkezett Goebbs birodalmi propagandügyi miniszter is. Hitler kirándulást tett a heggyvidékre s este résztvett a városi színházban tartott Beethoven-Wagner-hangversenyen.

A Matin értesülései szerint Neurath báró kijelentette François Poncet berlini francia nagykövetnek, hogy

„a német kormány nem tervezi a rajnai demilitarizált zóna katonai megszállását”

s ezzel a demilitarizálás megszüntetését. Hasonló nyilatkozatot tett a birodalmi külügyminiszter Cerutti berlini olasz nagykövetnek is.

Párizs, március 22. (Rador.) Maurin tábornok, a kamara hadügyi bizottsága előtt tegnap ismertette a németek fegyverkezését. A német hadsereg 36 hadosztályból áll és pedig 21 gyalogos, 3 lovas, 1 könnyűmotoros és 11 pontosan meg nem állapítható jellegű, de szintén motorosítható hadosztályból. Ezekhez járul még 9 repülőhadosztály is. Ezeknek létszáma összesen

700 ezer ember. Németországban nagyszabású katonai kiképzés folyik. A kötelező munkaszolgálatos nem más, mint 2 éves katonai kiképzés. Hogy Franciaországnak 1935 és 1940 között meg legyen a szükséges katonai hadereje, a besorozást már 20 éves korban kell eszközölni, emelni kell a hivatásos katonák és az aktív tisztek számát. Ugyancsak fokozni kell a fegyvergyártást, új hitelekkel szavazva meg az 1935 és további évekre. A bizottság egyik tagja kérte, támogassák Belgiumot pénzügyileg erődítéseinek kiépítésében.

Berlini jelentés szerint a német gyárak 70 százaléka jelenleg hadianyaggyártással foglalkozik, különösen a gépfegyvergyárak dolgoznak éjjel-nappal. Németország nagymennyiségű konzervet vásárolt Portugáliában.

Az aviatikai gyárak naponként 15 repülőgépet készítenek és így három hónap alatt a birodalomnak 1500 új repülőgépe lesz.

Párizs, március 22. Kormányrésztől a kamara hadügyi bizottságában javaslat hangzott el aziránt, hogy az 1930-ban a hadsereg kétélektől elbocsátott ötezer tisztet vegyék vissza újra a hadseregbe.

A német lapok elégedetlenei

Berlin, március 22. (Rador.) A német lapok elégedetlenségüknek adnak kifejezést, hogy az olasz jegyzék ugyanazt az álláspontot képviseli, mint a francia. A Berliner Börsenzeitung elutasítja azt a felfogást, hogy Németországot Genfben vád alá helyezhetnék a versaillesi szerződés megszegése miatt. A lapok egyidejűleg foglalkoznak Simon utjával és rámutatnak az angol és német álláspontok közti különbségre, ami azt illeti, hogy Németország résztvehetne a comoi konferencián. A Berliner Tageblatt kijelenti, hogy Németország nem fog addig résztvenni Genfben hasonló konferencián, míg nem ismerik teljes jogegyenlőségét.

Ezzel szemben az összes francia lapok helyeslik a tegnapi Berlinben átnyújtott francia jegyzék tartalmát.

„Az a tény, hogy a francia és olasz kormányok jegyzékeit Németország nem fogadta el, nem lep meg senkit.”

A sajtó mindenestre igen elégedett a francia-olasz szolidaritás újabb megnyilvánulásával.

A Matin szerint olasz körök megelégedtek a francia-olasz-angol szoros kapcsolat fenntartásával. Mi szeretnénk ezt a frontot kiszélesíteni Lengyelországot közeledésével és ilyen értelemben tárgyalások is folynak jelenleg Róma és Varsó között.

Hitler teljes paritást követel Franciaországgal — a légi haderőben

Párizs, március 22. A francia kamara délebbi ratifikálta a római olasz-francia meg egyezést. 555 képviselő adta le szavazatát a ratifikációs javaslat mellett és csak 90 ellene.

A vita során Franklin-Bouillon hibáztatja a kormány nagylelkűségét Olaszországgal szemben, majd heves támadásban részesítette a francia külpolitikát. Azt hangoztatta, hogy a versaillesi békeszerződés hiányosságai azták meg a lehetőséget Németországnak ahhoz, hogy a meg egyezésre jutni nem tudó ellentétes érdekcsoportok közepette proklamálni merészelte az általános védkötelezettséget. Laval a vita végén felszólt, ismertette a római tárgyalások lefolyását és rámutatott arra, hogy a francia külpolitikának köszönhető többek között az olasz-jugoszláv meg egyezés kilátosságai is. A német fegyverkezés kérdésében a francia külügyminiszter közölte a törvényhozással, hogy

olyan egyezmények állanak kidolgozás alatt, amelyek népszövetségi szellemben a béke hatékony megszervezését biztosítani fogják.

A francia külügyminiszter optimista hangon nyilatkozott az európai jövő kilátásairól.

Locarno tetszik Hitlernek

A londoni Daily Telegraph értesülései szerint Hitler a berlini tárgyalásokon ki fogja jelenteni, hogy a locarnói egyezményt értékes nemzetközi szerződésnek tekinti. Németország hajlandó a nehéztüzérség és a nagyméretű tankok korlátozására, ezzel szemben nem mond le 36 hadosztály békéltetésére.

géről, sőt azt követeli, hogy hajóhada Angliá flotta össztonnatartalmának 33 százaléka lehessen és a levegőben teljes paritást igényel Franciaországgal.

Ludendorff szervezi át a német hadsereget

Berlin, március 22. Jól informált helyen úgy hírlik, hogy elő akarják készíteni Hitler és Ludendorff kibékülését. Valószínű, hogy a hadsereg újjászervezésénél szükség lesz Ludendorffra, bár szolgálatait nem reaktiválás révén kívánják igénybevenni. Ha sikerül a kibékülés létrehozni, Hitler személyesen el fog utazni Münchenbe a Ludendorff születésnapján rendezendő tüneményekre.

Az olasz kormány katonai elővigyázatossági intézkedéseket tett

Róma, március 22. Az olasz kormány katonai elővigyázatossági intézkedések fogantatására szánta el magát. Az 1914-es korosztály küszöbön álló bevonulása után is visszatartják a szolgálatban az 1913-as korosztálybeli, már kiképzett legénységet.

Uránia Mozdó

STAN és BRAN legújabb szenzációs vígjátéka: **VIII. OLIVÉR**

Előadások kezdete vasárnap délelőtt 11 órakor.

Folyik a kisebbségeknek a vállalatokból való kiszorítása

Szigoruan alkalmazza a kormány a nemzeti munka védelméről szóló törvényt

Bucuresti, március 22. A nemzeti munka védelméről szóló törvény végrehajtóbizottsága folytatta munkáját és a regáli és beszarabiai iparvállalatok ügyével foglalkozott. Elhatározta, hogy megvizsgálja az Anglo-Román Bank, a Banca Crissoveloni, a Banca Anglo-Cehoslovaca, Banca Romaneasca, Banca Cerealiilor és Banca Urbana helyzetét az alkalmazottak szempontjából. Egy másik bizottság a berlini Victoria, a Steaua Românei, Phoenix, Generala, Adriatica, Asigurarea Romaneasca, Asigurarea Târâneasca, Britania, Franco-Román, Nationala, Dacia România (Cluj), Calidonian Ro-

mánia, Sun et Comp biztosító vállalatoknál fog vizsgálatot tartani. Elrendelték a szállítóvállalatok és Vagon-Lits társaság személyzetének verifikálását is.

Már megvizsgálták a Wolff bucaresti vasgyár és a Luther sörgyár betérjesztett listáját. Megállapították, hogy a Wolff-cég jelentésében hamis adatok vannak és ezért 50.000 lej bírságra ítélték és kötelezték, hogy két hónap alatt a törvény előírásainak megfelelően intézkedjék. A Luther sörgyárat megdöngölték a törvényes intézkedések kelté tekintetbe nem vételért, az idegen állampolgárságu alkalmazottak számáranyát illetőleg.

Egyre halogatja Vaida új pártjának megalakítását

Elmaradt a sinai tanácskozás

Bucuresti, március 22. A bucaresti lapok mára várták, hogy Sinaiában a vaidisták megbeszélést tartanak a disszidens lupistákkal és döntő elhatározásokat fognak hozni az új párt megszervezését illetően. Délben 12 órakor Sinaiából azt telefonozták a lapoknak, hogy oda egyetlen politikus sem érkezett. Így lehetségesnek tartják, hogy Vaida kiszállt Brasovban. A lapok legújabb információi szerint lehetséges, hogy az új pártalakítás halasztást fog szenvedni igen érdekes körülmények miatt. Elsősorban a nemzeti parasztpárt központi vezetőségének határozott állásfoglalása tett megfelelő benyomást.

vezetőségtől várják erre a megfelelő felhívást.

A nemzeti parasztpárt parlamenti csoportja ma ülést tartott Costachescu elnökletével. Résztvett valamennyi parlamenti tag Mihalecheval együtt. Az értekezleten a Bentoiu-féle javaslatról és a költségvetéssel kapcsolatosan vitatták meg a párt által követendő taktikát.

Példátlannul olcsó könyv-vásár Lepage-nál Cluj

Ady, Babits, Heitai, Ibsen, Karinthy, Jack London, Maupassant, Móricz, R. Rolland, Zilahy, Zola, stb., stb. Gazdasági, technikai könyvek, a filozófia, művészettörténet, történelem, természettudomány, irodalomtörténet, stb. alapvető művei. Minden 5, 10, 20, 30, 33, 40 és 50 lejes árakban. LEPAGE-nál Cluj. — Menjen be LEPAGE-hoz, mert ilyen alkalom ritkán adódik. Kérjen ingyen jegyzéket.

FRATERNITAS Könyv- és Laphadó Rt. Nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 16. Telefon: 9-77.

GENZURAT

Konfuzió a valachicus

Valami baj van Vaida Sándor fiaja be az országot a megváltó ígért, ta "Patria szembe val megdöbentő szerülésre szert váró tömegekben.

De bajok vannak lemenyében erőteljesen Vaida numerus a nagy kísérlet nem amilyenre apostola

Kétségtelenül, ne külpolitikai okok merus valachicus ros dolgok történe

A német esemény érdekfeszítő a má nem volna meglepő olyan helyről kap mozgalom, amelyet gyobb figyelemmel

A mai hangulatban mária számára az párt alakulna és n

De ezen felül: e nyek, amelyeket a nem valósultak me

Még nem lehet e lálni a pártkeret n olyan biztos a Vaid részére indított had dő, tekintélyes poli kormány husos fa

Égyelőre nincs t még a nemzeti para hajtóbizottság ülése ha többségre tudja ramját.

Es ha nem tudja Mert valószínűleg Aktor majd ráér

De kétségtelen: a mint gondolni lehet Ami nem Vaida t

Ő és vezérkara n berleg lehetséges v

De annak a köv könyvelendős el, am fűtött időben, nem léma meszlágát bev

Vár, hátha mégis.

Moissi halála

Egy bécsi szanatórium és megdöbentőben hunyta le örök der Moissi, az előző kori művésze.

Hogy Alexander emlékeztünk meg, az hogy nemesak az en beri beszéd muzsik erejű művésze, han gondolkodó fő is m és kartársai közül.

Alexander Moissi ember volt, tisztá, aki embertársai szer zolni tudta hasonlított nem át is érezte.

Amikor a hírnév é latára került fel, ne a dícsőség, hanem igazságtalanságok e tummal vállalta az

Moissi a siker magat tot prédikátora és nem kis része volt maziánus ról, még p

Ha volt benne em gyöngyös ábban ny dőségát inkább elro de szíve mindvégig rad, amely mélység

dással tisztította vis gánok rágalma.

Ő, aki olaszországt met színpadokon ar reit, Hitler urlomla

ho a lábát Németors Moissi élete és m